

LETO XI

Številka 44

Jesenice, 7. novembra 1969

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja« Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk: ČP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Razgovor z direktorjem Železarne mag. inž. Petrom Kuncem

Pri izvajanju internih sanacijskih nalog se kažejo bistveni premiki

VPRAŠANJE: Procedura formiranja novega podjetja je daljši proces in kot naj- ožji sodelavec pri formiranju novega podjetja prosimo, če nam poveste, kako daleč smo v tem pogledu?

ODGOVOR: Formiranje novega podjetja poteka že od 15. septembra, čeprav neka- ko v senci dogodkov v de- lovnih kolektivih treh sloven- skih železarn. V tem času je bilo narejenih več nujnih del v zvezi z registracijo združe- nega podjetja SLOVENSKE ŽELEZARNE in v zvezi s pripravami za sklic prve seje DS ZPSZ. Vršilec dolžnosti generalnega direktorja ZPSZ Gregor Klančnik je sklical konstituantno sejo DS za 15. november, s točno določenim dnevnim redom. Glavna toč- ka dnevnega reda bo spreje- manje osnutka statuta ZPSZ in poročilo vršilca dolžnosti generalnega direktorja o do- sedanjem delu. Kljub temu, da podjetje še ni konstituira- no in registrirano pri pri- stojnih organih v republiki, pa je vršilec dolžnosti glav- nega direktorja skupaj z di- rektorji posameznih železarn v tem času opravil vrsto na- log. Te so: razgovori z žele- zarno Nikšič o delitvi med- sebojnega programa, razgovo-

ri s KBH Ljubljana o inve- sticijskem kreditu, razgovori s predstavniki vseh sloven- skih bank na Ravnah glede na- daljnega kreditiranja obrat- nih in osnovnih sredstev. V tem času je bilo tudi več usklajevalnih sestankov, na katerih smo poskušali uskla- diti program proizvodnje za leto 1970. Sklicani so bili tu-

di sestanki, na katerih so šefi prodaje in komercialni direktorji usklajevali prodaj- ne pogoje in je bila izdana tudi že skupna publikacija za vse tri slovenske železarne pod naslovom ZDRUŽENE SLOVENSKE ŽELEZARNE.

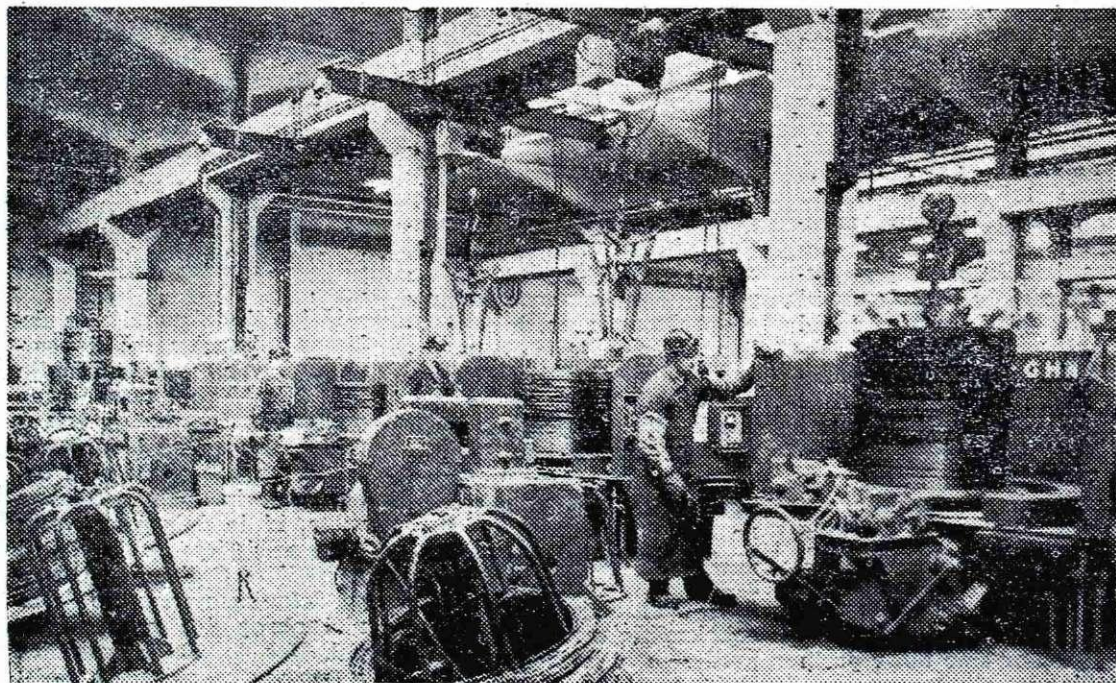
VPRAŠANJE: Na zadnjem razgovoru ste omenili dogo- (Nadalj. na 2. str.)

Izredni in spodbudni dosežki

Naši sodelavci v nekaterih delovnih enotah oziroma v obratih so v oktobru dosegli izredne in spodbudne proizvodne rezultate:

- Sodelavci na električnih pečeh so dosegli 12.352 ton proizvodnje jekla in prvič presegli 12.000 ton!
- V valjarni žice so sodelavci dosegli 7.425 ton pro- izvodnje žice in prvič presegli 7.000 ton!
- Sodelavci v patentirnici žice v žičarni so dosegli 1.131 ton proizvodnje in prav tako prvič presegli 1.000 ton!
- V hladni valjarni so sodelavci proizvedli 227 ton dinamo trakov in prvič presegli 200 ton!

Doseženih rezultatov se veseli ves delovni kolektiv in sodelavcem v omenjenih obratih oziroma delovnih enotah ISKRENO ČESTITA! Taki dosežki bodo spod- budno in optimistično vplivali tudi na ostale člane de- lovnega kolektiva v prizadevanjih za uresničitev sana- cijskega programa.

Sodelavci v žičarni so v oktobru proizvedli 1.131 ton patentirane žice, oziroma prvič presegli 1.000 ton

Iz poročila sekretarja TK ZKS na seji konference

Z doslednostjo je delov- ni kolektiv v jugoslo- vanskem prostoru ustvaril velik moralni politični kapital in ugled

V sredo 5. novembra, je sekretariat tovarniške konference ZK Železarne sklical sejo konference ZK, na kateri so uvodno poslušali poročilo sekretarja TK ZKS inž. Toneta Varla o aktualnih vprašanjih in problemih življenja in dela v Žele- zarni in organizacijskega sekretarja Staneta Reva o delu se- kretariata med obema sejama. Seji je prisostvoval tudi sekre- tar občinske konference ZK Pavel Lotrič in direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc z nekaterimi strokovnimi sodelavci.

Danes objavljamo povzetek iz poročila sekretarja, medtem ko bomo o drugem poročilu in razpravi poročali v prihodnji številki.

Obdobje od aprilske seje konference ZK Železarne do danes je bilo obdobje dina- mičnih razpletov, ki so za- htevali od nas vseh mnogo naporov, treznih presoje in zrelih odločitev. Današnja konferenca mora podati oče- no o uresničevanju osnovnih stališč oziroma nalog spreje- tih na aprilski konferenci ZK in še prej, ki so bila osnovno vodilo delovanja ZK v Žele- zarni. Le-te so se nanašale na:

— uresničevanje sanacij- skega programa in podporo vsem poslovnim ukrepom, ki vodijo k boljšim ekonom- skim in poslovnim rezulta- tom;

— uveljavljanje bolj učin- kovitih oblik samoupravlja- nja in s tem pospeševati iz- vajanje sanacijskega progra- ma in hitrejšega reševanja družbenih in ekonomskih problemov v podjetju;

(Nadalj. na 4. str.)

Naši sodelavci o sanacijskem programu

Se so mogoče izboljšave in prihranki

Kljub nekaterim subjektivnim slabostim in objektivnim vzrokom, ki so še prisotni v vsakodnevni proizvodni praksi in ki jih v naših razgovorih tudi omenjajo sogovorniki, so predvsem rezultati v oktobru, pokazali veliko vztrajnost in prizadevnost večjega dela delovnega kolektiva za dosledno realizacijo sanacijskih nalog. Tako vztrajen in uporen kolek- tiv ima bodočnost in to še toliko bolj, ker se vedno bolj zaveda, da brez doslednosti, vestnosti in odgovornosti ni rezultatov. To nam v večini primerov potrjujejo tudi odgovo- ri naših sodelavcev.

VPRAŠANJE: Ali vam je znan sanacijski načrt Žele- zarne oziroma ali so vam za vaše delovno področje znani sanacijski ukrepi oziroma sprejete sanacijske mere in kako jih uresničujete oziro- ma, kako ste se vi osebno vključili v izvrševanje teh na- log, ki praktično pomenijo bolj racionalno gospodarjenje in boljšo organizacijo z na- menom boljših poslovnih re- zultatov?

ODGOVORI:

Vlado REPE, strugar v strojnih delavnicah: O sana- cijskem programu sem bral že v Železarju, obširneje pa smo o njem govorili na seji sveta DE vzdrževanja. Takoj

na prvem mestu naj omenim dosledno izpolnjevanje delov- nih dolžnosti. Po mojem mnenju je tudi to zelo važna postavka pri izpolnjevanju sanacijskega programa. Vse premalo smo dosledni, opa- žamo pa tudi, da več dolžno- sti nalagamo fizičnim delav- cem, manj pa uslužbencem oziroma strokovnim delav- cem. Nimamo prave evidence o tem, kako in koliko delajo oziroma naredijo v enem le- tu uslužbenci in kolikšen je njihov prispevek za napredek Železarne kot celote. Z boljšo organizacijo dela ter z večjo odgovornostjo bi lahko mar- sikaj prihranili in izboljšali.

(Nadalj. na 7. str.)

Interesi, družbene potrebe in poklicno usmerjanje

Dvoje vprašanj, ki prehajata že v problem, zahtevata mnogo bolj intenzivno pa tudi strokovno razmišljanje ustrezne strokovne službe o poklicnih interesih današnje mladine, o družbenih oziroma konkretno tovarniških potrebah in o poklicnem usmerjanju. Ta dva problema sta: zapuščanje kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov Železarn in očitno upadanje interesa med mladino za železarske poklice, kar dokazuje tudi slab letošnji vpis v poklicno industrijsko šolo našega izobraževalnega centra. K temu problemoma pa se v novjšem času pridružuje tudi poslovno tehnološka preorientacija podjetja k čim višji predelavi in kvaliteti naših izdelkov, kar je pogojeno tudi s kvalitetskimi kadri. Pri tej obravnavi pa ni nič manj pomembno tudi stališče, ki ga je sprejel delavski svet Železarn, namreč da se kadrovanje omeji na ožje področje občine oziroma na območje, ki neposredno gravitira na Železarno.

Ob teh navedbah pa se odpira množica vprašanj, ki narekujejo bolj poglobljeno strokovno delo ustreznih služb v Železarni v pogledu poklicnega usmerjanja. To še toliko bolj, ker se je preveč očitno zmanjšalo delo na področju poklicnega usmerjanja z ukinitvijo občinskih zavodov za zaposlovanje in s formiranjem skupnega zavoda za Gorenjsko (bivši kranjski okraj). Medtem, ko so bile v času obstoja občinskega zavoda na šolah razvite zelo pestre oblike poklicnega prosvetljanja in usmerjanja, dovolj komunalno obarvanega, so danes te oblike zamrle, ali so omejene le na določene administrativne formalnosti.

Vprašanje poklicnega usmerjanja je v današnjem času še kako aktualno tako za širšo družbeno skupnost, kakor tudi za posamezne delovne kolektive. Kajti pravilo, da naj si človek izbira poklic po svobodni presoji, na osnovi njegove sposobnosti, nagnjenosti in interesa, je vsak dan bolj relativno, oziroma le polovično veljavno. Kajti ob tem pravilu nujno nastopi »carstvo nuje«, ki ga narekuje naš gospodarski razvoj. Z drugimi besedami to pomeni, da ima mlad človek lahko vse dispozicije za določen poklic, vendar mu vse to nič ne pomaga, če je za ta poklic že večja ponudba, kakor povpraševanje, oziroma če ne bo mogel dobiti zaposlitve. Iz tega izhaja, da je ena osnovnih nalog poklicnega usmerjanja usklajevanje interesov posameznikov z interesi družbe oziroma gospodarstva. Neupoštevanje, ali pa tudi nepoznavanje te razvojne resnice, povzroča vrsto težav pri usmerjanju mladine v poklice.

Drugo konfliktno situacijo na področju poklicnega usmerjanja povzročajo tudi razlike med poklicnimi interesi mladine, ambicijami staršev in družbenimi potrebami. Strokovne raziskave so tudi na našem območju pokazale, da so želje mladine v veliki meri pogojene z željami ali celo zahtevami staršev. Le-ti pa v veliki večini primerov želijo, da njihovi otroci nadaljujejo šolanje na srednjih šolah. Čeprav nenehno poudarjamo enakovrednost ročnega in umskega dela, se te razlike v mentaliteti ljudi še poglobljajo. Seveda je to posledica preteklosti, ki se je odražala in se še mnogokje odraža v razlikah pri vrednotenju fizičnega in administrativnega dela. Če pa k temu v ilustracijo navedem, da po znanstveni zakonitosti razdelimo sposobnosti ljudi v tri grobe kategorije, ki zajemajo 16 % določene populacije v kategorijo nadpovprečnih, 68 % v kategorijo povprečnih in 16 % v kategorijo podpovprečnih, potem bomo tudi skozi to prizmo ugotovili, da odločanje za poklice precej odstopa od resničnih sposobnosti mladine za ta ali oni poklic, čeprav so razumljiva tudi manjša odstopanja navzgor ali navzdol možna.

Tem grobo opisanim nasprotjem pri obravnavi vprašanja poklicnega usmerjanja se v naši konkretni praksi pridružujejo še druga, kot npr.: težka situacija v železarstvu, tradicionalna težavnost poklicev v železarstvu idr.

Ker ta vprašanja zelo resno trkajo na vrata tudi naše Železarne, je skrajni čas, da se ustrezna služba z njimi sooči in prek Železarskega izobraževalnega centra prične s sistematično akcijo tako prek šol, kakor prek tovarniškega glasila in drugih publikacij. Poklicno usmerjanje mora postati kontinuirana oblika dela prek vsega šolskega leta in zato mora tudi nekdo odgovarjati. Verjetno pa smo na tem področju že precej zamudili. Poklicno prosvetljanje in usmerjanje pa mora zajeti tako starše, kakor šolsko mladino. Ta naloga mora biti vključena v kadrovsko politiko Železrne, ki jo je v nekem smislu nakazal tudi sklep delavskega sveta o kadrovske orientaciji.

Pri izvajanju internih sanacijskih nalog se kažejo bistveni premiki

(Nadalj. s 1. str.)

varjanja oziroma pogovore o vertikalni integraciji med nekaterimi predelovalnimi delovnimi organizacijami. Prosimo, če nam poveste, kako potekajo ti razgovori, oziroma kakšno stopnjo so dosegli?

ODGOVOR: Železarna Jesenice, skupaj z Železarno Store poskuša doseči usklajene medsebojne programe med Žično Celje in Kovinar Jesenic. Železarna sama pa poskuša za leto 1970 in za naslednja leta dobiti programe od Verige Lesce in Plamena iz Kroepe, iz katerih bi mogli dobiti konkretno usmeritev v plasmaju naših proizvodov in za eventualno dopolnitev proizvodnega programa v Železarni sami. Na razgovorih smo že sprejeli zaključke, na osnovi katerih bo posebna grupa imenovana od samoupravnih organov, pri nas konkretno od odbora za poslovno politiko in v kateri bosta po predlogu iz naše Železarne sodelovala inž. Arzenšek in inž. Razingar, lahko izdelala elaborat našega dolgoročnega medsebojnega poslovnega sodelovanja. Osnova ne bo samo v komercialnem sodelovanju, temveč tudi sodelovanje v razvoju, v investicijah in celo v delitvi dohodka.

VPRAŠANJE: Po desetmesečni analizi gospodarjenja v Železarni in glede na to, da se bližajo koncu gospodarstvenega leta, nas zanima, katere osnovne naloge stojijo v tem, v nekaterih pogledih določilnem obdobju pred delovnim kolektivom?

ODGOVOR: Po septembrskem delavskem svetu, ko smo ugotovili veliko razliko v izvajanju sanacijskega programa med izvajanjem internih in zunanjih nalog, lahko ob koncu oktobra ugotovimo, da se tudi pri izvajanju naših internih zadolžitev opazja bistveni premiki. Napori, ki jih vlaga delovna skupnost Železarne, da bi v pogledu dobitja (izplena), planiranega asortimenta in po količini dosegli predvidene rezultate, so v zadnjih mesecih tolikšni, da lahko trdim, da dohitevamo zunanje sanacijske ukrepe. Do konca leta bi morali ob sedanjem staležu zaposlenih, ki se kljub prizadevanju, da bi pridobili nekaj novih sodelavcev z Jesenic in bližnje okolice, lahko še zmanjša, naše planske obveznosti v celoti izpolniti. Kupci, ki imajo konjunkturalni položaj, od nas prav posebno zahtevajo, da smo disciplinirani v izpolnjevanju asortimenta in v izpolnjevanju dogovorjenih rokov. Prepričan sem, da bomo tudi v tem pogledu ob koncu leta boljše, kakor smo bili v prvih devetih mesecih.

Na zunanjem področju pa moramo do konca leta z vse-

mi ostalimi faktorji doseči priznanje novih cen, kar je trenutno v zaključni fazi, saj je zvezni zavod za cene predložil že zahtevo zveznemu izvršnemu svetu. Poskušali pa bomo tudi doseči odločitev za dodelitev kredita za pokritje primanjkljaja v obratnih sredstvih in za pokrivanje nastalih interkalarnih obresti po našem sprejetem sanacijskem programu. Računamo, da bodo o kreditih za obratna sredstva lahko že dokončno govorili na republiški skupščini v mesecu novembru, medtem ko bodo interkalarne obresti v razpravi šele koncem decembra.

VPRAŠANJE: V nekaterih delovnih enotah poudarjajo, da je odhajanje kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev doseglo že tak obseg, ki ogroža normalno izvrševanje predvsem vzdrževalnih nalog. Prosimo Vaše ocene tega problema?

ODGOVOR: Glavni problem izvajanja sanacijskega programa in nadaljnega razvoja jeseniške železarne je v tem, kako zadržati sedanjo delovno silo, predvsem zadržati delovno silo iz našega neposrednega okoliša. Opažamo, da je zanimanje za zaposlovanje v Železarni tako pri osnovnošolski, kakor sredješolski mladini izredno upadlo. Tudi v bodoče ne moremo pričakovati hitrih in bistvenih sprememb v poklicnih interesih naše mladine za zaposlovanje v Železarni. Vzrok za to so znani in jih poskušamo omiliti. Tu gre predvsem za pojmovanje tako imenovane neperspektivnosti Železarne, o kateri pa danes več ne moremo govoriti, ker lahko že z veliko večjim zaupanjem gledamo v prihodnost, v leto 1972, 1973, čeprav je pred nami še leto 1970, ki bo še kritično, pa tudi leto 1971 ne bo še najuspešnejše.

Ravno to je vzrok, da veliko naših delavcev, čeprav so doma iz neposredne okolice naše Železarne, zapuščajo kolektiv in odhajajo v druge, trenutno veliko bolj akumulativne dejavnosti, ker imajo tudi osebni dohodek nekoliko večji, čeprav perspektiva ni tako trajna. Menim, da je prišel že čas, ko se približujemo uravnoteženju v povpraševanju po delovni sili izven Železarne in v potrebni delovni sili v Železarni. Stabilizacija se bo pokazala šele v spomladanskih mesecih naslednjega leta.

Trenutno pa je v Železarni izredno kritično za posamezne deficitarne poklice. Večkrat se v samoupravnih organih govori, da so pri fluktuaciji najbolj prizadeti visokokvalificirani kadri in to predvsem v vzdrževalni delovni enoti. Iz analiz, ki jih delamo z meseca v mesec, pa lahko razberemo, da v

strojnem vzdrževanju, kakor tudi v ostalih vzdrževalnih enotah, ni bistveno večje fluktuacije kot je ta fluktuacija prisotna v osnovnih delovnih enotah. Seveda pa je v vzdrževalni delovni enoti težava zaradi pomanjkanja delavcev drugačnega značaja, ker so tu zaposlene določene specialnosti, ki jih ne moremo nadomeščati z ostalimi sodelavci. Težje prebolevamo fluktuacijo v vzdrževanju tudi zaradi tega, ker je mojstrska mentaliteta v tej delovni enoti tudi najbolj prisotna in pa ker do sedaj ta kader ni tako močno fluktuiral.

VPRAŠANJE: Na zasedanju delavskega sveta združene železniškega transportnega podjetja je bilo izrečeno mnenje, da naša železarna povzroča železnici zaradi neplačanih računov večje težave. Znano je, da je to posledica splošne nelikvidnosti v Sloveniji in Jugoslaviji nasploh in prosimo Vašega mnenja, kako nameravate to vprašanje rešiti?

ODGOVOR: Problem nelikvidnosti je iz leta v leto hujši. Železarna Jesenice je bila v lanskem letu zaradi svoje izgube ena velikih žarišč nelikvidnosti. Danes pa, ko prehajamo v bolj pozitivno situacijo, mi žarišče izgube nismo več, smo pa še vedno kritična točka. Z velikimi materialnimi stroški namreč posegamo v osnovno bazo predvsem v Bošni in prodajamo svoje proizvode kovinsko predelovalni industriji, ki v osnovi ni najbolj gospodarno postavljena.

Dolgovanje naših kupcev je iz leta v leto večje, kar pa ni čudno, saj je izkoriščenost njihovih kapacitet manjša od 40 odstotkov. Redkokateri obratuje več kakor na eno izmeno. Ob tako velikih kapitalnih stroških kot jih imajo, je jasno, da potem pritiskajo na nas dobavitelji jekla, da jih v neki meri kreditiramo. Ker Železarna nima lastnih skladov, zato ne more pomanjkanje plačevanja pri naših kupcih prenesti na dobavitelje prek skladov, temveč direktno na dobavitelje, pa je zato naše dolgovanje dobaviteljem enako veliko kot je dolgovanje kupcev nam.

Največji dobavitelji za železarno Jesenice so: koksarna Lukavac, rudnik Ljubija in železniško transportno podjetje, čeprav zadnjega težko štejem med dobavitelje, je pa posrednik med dobavitelji in nami. Skupna vsota, ki jo dolgujemo vsem trem podjetjem, znaša skoraj 10 milijard S dinarjev. Od tega dolgujemo trenutno železnici okrog dve milijardi in pol. Res je, da je železnica s tem močno prizadeta, kajti zaradi našega dolgovanja ne

(Nadalj. na 5. str.)

Izpolnitev plana skupne in blagovne proizvodnje ter odprave za mesec oktober 1969

Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvrš.	%	program	izvrš.	%	
Plavž	12.300	11.880	96,6				
SM jeklarna	28.500	25.656	90,—				
El jeklarna	11.300	12.352	109,3				
Livarne	630	733	116,4		35		35
Šamotarna	1.600	1.839	114,9	330	401	121,5	401
TALILNICE:	54.330	52.460	96,6	330	436	132,1	436
Bluming	33.500	31.599	94,3	880	589	66,9	589
Valj. trak.	12.000	9.834	82,—				
Linija rez.	9.200	9.156	99,5	3.195	2.754	86,2	3.133
Težka proga	4.500	3.385	75,2	245	322	131,3	319
Lahke proge	3.570	3.661	102,6	2.075	1.751	84,4	1.672
Valjarna 2400	8.700	8.479	97,5	8.420	8.287	98,4	8.409
Valjarna 1300	3.710	3.557	95,9	3.660	3.488	95,3	3.825
Valjana žice	7.500	7.425	99,—	1.685	1.671	99,1	1.671
Jeklovlek	1.400	1.444	103,1	1.400	1.444	103,1	1.410
H O P	400	378	94,5	390	377	96,7	378
VALJARNE:	84.480	78.918	93,4	21.950	20.683	94,2	21.406
Hladna valj.	2.670	2.751	103,—	2.660	2.722	102,4	2.704
Žičarna	4.760	4.670	98,1	3.224	3.370	104,5	3.315
Elektrode	890	889	99,9	885	884	99,9	865
Prašek	60	65	107,7	60	65	107,7	77
Žebeljarna	1.020	971	95,2	985	962	97,7	913
PREDEL. OBRATI:	9.400	9.346	99,4	7.814	8.003	102,4	7.874
ZELEZARNA:	148.210	140.724	94,9	30.094	29.122	96,8	29.716

Mesec oktober je bil ugoden predvsem zaradi asortimenta, manj pa zaradi količin; sicer pa nam po sanacijskem programu to tudi najbolj ustreza. V hladni valjarni smo prekoračili proizvodnjo v dinamo trakovih (227 ton), kar je doslej najvišja dosežena vrednost. Viden napredek smo napravili v patentirani žici, saj je bilo v oktobru 1.131 ton proizvodnje, odprave pa le nekaj manj. Priznanje za tak uspeh si delita žičarna in čistilnica valjarne Bela. Pa pogledimo, kako smo napredovali s tonažo čistene materiala na Beli: v januarju je bilo obrušeno 909 ton, februarja 1.046 ton, junija 1.772 ton, septembra 1.773 ton in oktobra 2.348 ton. TPD je morala čakati 10 mesecev, da bi dokazala pravilnost programiranja, saj rabimo za 1.000 ton patentirane žice vsaj 1.200 ton brušenih blumov; ker pa se ne čisti samo ta kvaliteta in ima valjarna Bela obveze ne samo za predelovalne obrate, ampak tudi za direktne kupce, je možno držati patentirnico le pri povprečni proizvodnji 80 ton/dan obrušenega jekla.

Ze zgoraj sem omenil, da smo se oktobra zadovoljivo približali izvršitvi asortimenta pa pogledimo, kaj nas čaka za naslednje mesece. Trenutno razpolagamo s 30 tonami niklja, ki smo ga nabavili še po ugodnih cenah in ga bomo porabili do konca leta. Dosledno izpolnjevanje asortimenta v valjarnah profilov in jeklovleku nas lahko privede do slabih finančnih rezultatov, v kolikor ne uspešno s korekcijo cen za vsa jekla, za katera uporabljamo nikelj, wolfram, molibden in

vanadij. Na svetovnem trgu beležimo velik skok cen za zgoraj navedene fero-legure. Tako je pri kvaliteti Č 5421, ki vsebuje povprečno 2,0% Ni vrednost le-tega v jeklu 220 S din/kg, če računamo današnjo vrednost 11.000.000 S din/tono niklja na svetovnem tržišču. Poleg tega jeklo vsebuje še Si, Mn in Cr, dodati moramo predelovalne stroške od jeklarne do profilnih valjarn oz. jeklovleka, upoštevati pa še doseženi izplen. Podobne ugotovitve bi lahko videli še za ostala jekla z vsebnostjo zgoraj navedenih legur. Iz tega primerja se vidi, da bodo valjarne profilov svojo izgubo še povečale, vprašanje pa je rentabilnost teh proizvodov v jeklovleku.

TALILNICE: Kljub 90%-ni izpolnitvi plana v martinarni, nam jekla ne primanjkuje, ker se zaloga pred globinskimi pečmi na Beli ni zmanjšala. Primanjkuje pa nam predelanega jekla, saj smo dosegli za polfabrikate koeficient obračanja 15,24 ali vezavo 17 dni, kar je finančno ugodno, s stališča programiranja pa nesprijemljivo. V juliju je bila ta vezava še 19 dni in smo v stalnem padanju. Zaradi tega pride do anomalij zalog zlasti v obratih, ki rabijo večje količine vložka.

Elektro jeklarna svoje oktohrske proizvodnje v novembru ne bo mogla ponoviti, ker nas je zajela redukcija električne energije. Z vklopitvijo BBC peči pa bomo rešili asortiment težko izdelavnih kvalitet.

VALJARNE: Bluming je imel remont ene globinske

peči, zato se planu ni mogel približati. Valjarna travov je uspešno pripravila trakove za linijo rezanja; v HV smo predelovali češke trakove, zato smo lahko preusmerili jeklo za druge obrate: zato indeks 0,82 pri valjarni travov. Težka proga je pol meseca obratovala na 5 izmen tedensko, poleg tega pa je še valjala kvadrat 130 mm z bluminga in ni mogla planati doseči. Zaradi pomanjkanja Fe-V nismo uspeli pripraviti količin St 52 V za izvoz, zato tudi lahke proge niso realizirale prodaje. Valjarna 2400 je asortiment dobro izpolnila, kar se odraža v večji akumulaciji za njihove izdelke; povprečna prodajna cena raste iz meseca v mesec, s tem pa tudi rentabilnost proizvodnje. V valjarni tanke pločevine smo z asortimentom zadovoljni. Proizvodnjo prokon kvalitet smo skrcili na minimum, pri ostalih pa količine držimo. Valjarna žice je prvič proizvedla več kot 7.000 ton, zato je bila žičarna v zadostni meri preskrbljena z vložkom. Jeklovlek je izpolnil količinski plan in plan asortimenta; za vse to je bil zadovoljivo preskrbljen z vložkom.

PREDELOVALNI OBRATI: HV je kljub slabemu štartu plan preseгла, ker je imela na razpolago dovolj čeških, sisaških in domačih travov. Ker je plan žičarne odvisen v precejšnji meri od dobrega ali slabega dela žične valjarne, se je visoka proizvodnja le-te odrazila v žičarni.

Če bi žebeljarna lahko predelala več vlečene žice, bi žičarna izpolnila plan tudi v skupni proizvodnji.

— ec

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA V ZELEZARNI

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 8. 11.:		
inž. Dušan SIKOŠEK, energetski obrati	302	775
NEDELJA, 9. 11.:		
inž. Milan MAROLT, UOS	801	800
PONEDELJEK, 10. 11.:		
Edi CENČEK, tehnične službe vzdrževanja	548	727
TOREK, 11. 11.:		
inž. Janez BIDOVEC, TPD	240	790/44
SREDA, 12. 11.:		
inž. Tine ČRV, valjarna Bela	850	790/58
ČETRTEK, 13. 11.:		
Zdravko ČRV, valjarne profilov	624	760
PETEK, 14. 11.:		
dr. inž. Marin GABROVSEK, TKR	380	732

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti za mesec oktober 1969

Novosprejetih je bilo: 65

Prenehalo delovno razmerje: 89

STAROSTNO UPOKOJENI: Matija AMBROŽIČ, roj. 1911, strojne delavnice — 17 let v ZJ, Jože BORJANCIC, 1901, plavž — 22 let in pol v ZJ, Albin HRIBAR, 1908, strojno vzdrževanje — 32 let in pol v ZJ, Albert LIPICAR, 1912, profilna valjarna — 22 let v ZJ, Pavel SVETINA, 1914, transport — 32 let v ZJ, Franc VALENTAR, 1913, valjarna 1300 — 41 let in pol v ZJ, Anton REBOLJ, 1916, splošni sektor — 16 let in pol v ZJ, Franc LEGAT, 1915, martinarna — 32 let v ZJ, Albin NOVAK, 1913, šamotarna — 33 let v ZJ in Emil ŽNIDAR, 1915, center za obdelavo podatkov, 41 let in pol v ZJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI: Jože BIZJAK, 1915, PIV — 31 let in pol v ZJ, Neža GUZEJ, 1922, jeklovlek — 19 let in pol v ZJ, Cvetko SORGO, 1915, strojno vzdrževanje — 24 let v ZJ, Franc STRAJNAR, 1909, strojno vzdrževanje — 24 let in pol v ZJ, Mihael SKOLJČ, 1915, martinarna — 21 let in pol v ZJ, Stanko ZARNIK, 1931, PIV energija — 16 let in pol v ZJ, Peter KEJŽAR, 1929, RTA — 20 let v ZJ in Štefka ŠKET, 1920, oddelek za obračun OD — 20 let v ZJ.

Upokojeni invalidi III. kategorije: Franc GUZELJ, 1916, gradbeno vzdrževanje — 22 let in pol v ZJ in Ciril RAZPET, 1924, valjarna 2400 — 11 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SODELAVCI:

Valentin ARH, 1933, strojno vzdrževanje — 16 let v ZJ, Franc NADIŽAR, 1951, profilna valjarna — 3 leta v ZJ, Vinko ZALOKAR, 1928, strojno vzdrževanje — 21 let v ZJ in Franc ZUST, 1924, elektro jeklarna — 20 let v ZJ.

Svojcem naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI:

Ilija BABIČ, roj. 1948, martinarna, Karel BALOH, 1932, martinarna, Alojz BRCAR, 1944, žičarna, Martin CIGUT, 1947, hladna valjarna, Jože ČUFER, 1949, hladna valjarna, Ivan ČURIC, 1944, žičarna, Rajko DEMŠAR, 1930, plavž, Azim DŽAMASTAGIĆ, 1942, plavž, Ahmed FAZLIĆ, 1946, profilna valjarna, Osman GEGIĆ, 1948, profilna valjarna, Zijad GERZIĆ, 1934, martinarna, Smajl HODŽIĆ, 1947, livarna, Milan HRIBAR, 1932, strojno vzdrževanje, Jože HVALA, 1941, žičarna, Milan ISKRIĆ, 1942, plavž, Ciril JANEŽIĆ, 1941, profilna valjarna, Sefer JELEČEVIĆ, 1939, martinarna, Anton JUSTIN, 1940, valjarna Bela, Hasan KARABASIĆ, 1947, plavž, Jože KLANČAR, 1944, strojno vzdrževanje, Miro MAJDANDŽIĆ, 1948, plavž, Ostojica MARČETIĆ, 1947, valjarna žice, Anton MAZI, 1945, strojne delavnice, Miralem MEHAKOVIĆ, 1942, žebeljarna, Anton MENCINGER, 1944, profilna valjarna, Venceslav MLAKAR, 1943, valjarna 1300, Vlado POTOČNIK, 1936, strojno vzdrževanje, Mi an RABIĆ, 1948, žičarna, Mato RAMLJAK, 1943, transport, Tomislav RADŽELOVIĆ, 1941, plavž, Zoran RINK, 1949, žičarna, Hazim RIZVANCEVIĆ, 1948, plavž, Janez ROZMAN, 1943, transport, Miloš SPASOJEVIĆ, 1946, valjarna 2400, Vinko STARE, 1947, livarna, Veljko STOJICEVIĆ, 1944, žičarna, Vojko ŠTRUKELJ, 1951, strojno vzdrževanje, Ivan SULIGOJ, 1953, transport, Hikmet TICA, 1946, transport, Jovo TIMARAC, 1945, transport, Franc TRUPKOVIĆ, 1946, žičarna, Silvester ZAGOREC, 1941, valjarna Bela, Arif ZEHER, 1938, plavž, Milan ŽERDIN, 1949, jeklovlek, Ivan ŽUNEC, 1946, hladna valjarna, Franc ŽVEGLIĆ, 1940, valjarna 2400 in Milan ŽVEGLIĆ, 1951, žičarna.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Z doslednostjo je delovni kolektiv v jugoslovanskem prostoru ustvaril velik moralni - politični kapital in ugled

(Nadalj. s 1. str.)

— pospeševanje integracije slovenskih železarn in ostalih integracijskih procesov.

Ta osnovna izhodišča pomenijo obenem uresničevanje ciljev reforme, ki pa predstavljajo dolgotrajnejši proces, čigar trajanje je odvisno od obsega vloženih naporov in preudarnih odločitev.

Uresničevanje sanacijskega programa in perspektive

Kljub temu, da so spremembe naše delo številne subjektivne slabosti in objektivne težave, lahko ugotovimo, da se je večina članov delovnega kolektiva zavestno in z vso resnostjo vključila v uresničevanje sanacijskega programa kot edino pravilne alternative za izhod iz izredno težkega gospodarskega položaja podjetja. Odločnost za dosledno izvrševanje sanacijskega programa oziroma nalog reforme je delovni kolektiv in samoupravni organi pokazal tudi ob aprilskih dogodkih v martinarni, ki so takrat resnično opravili morda svoj najtežji zrelostni izpit. S tako doslednostjo smo ustvarili v jugoslovanskem prostoru velik moralni in politični kapital ter ugled, ki je dobil svojo pravo vrednost še posebno v zadnjem času, ko so mnoga nakopičena družbeno-ekonomska protislovja razburjala jugoslovansko javnost.

Danes po devetmesečnih poslovnih rezultatih, pogojenih s tako doslednostjo in odločnostjo, lahko z večjim optimizmom gledamo na jutrišnji dan. Ob nadaljnjih naporih in zavzetosti vsega kolektiva lahko z optimizmom ugotavljamo, da bomo letošnje leto uspešno zaključili brez tekoče izgube in da bomo krili tudi del poslovne izgube iz preteklosti. To nam daje tudi solidno osnovo za uspešen start v leto 1970, katerega bo spremljala vrsta novih zaostrenih predpisov.

Učinkovitost delovanja samoupravnega mehanizma

Z novimi oblikami samoupravljanja smo naredili odločen korak v pogledu kvaliteta in kvantiteta izgrajevanja samoupravnega sistema v podjetju ter v pogledu hitrejšega in učinkovitejšega reševanja problemov. Ta premik se odraža tudi v visoki udeležbi na aprilskih volitvah v samoupravne organe in v sami zavzetosti ter aktivnosti večine samoupravnih organov.

Ob tem pa obstojajo še nekatere pomanjkljivosti, ki zavirajo še hitrejši razvoj in na katere se je opozarjalo že

pri oblikovanju sedanjega samoupravnega sistema. Samoupravni organi na nivoju podjetja v večini primerov zavzeto in odgovorno ter dovolj strokovno in kvalitetno opravljajo svoje delo. Manj pa je takih, katerih učinkovitost ovira nedoslednost posameznih nosilcev odgovornosti v pogledu priprave ustrezne dokumentacije, predlogov in podobno. Višja kvaliteta dela samoupravnih organov zahteva tudi dovolj strokovne in argumentirane materiale za seje od odgovornih strokovnih služb in posameznikov.

Sveti delovnih enot in njihove komisije delujejo v okviru svojih pristojnosti več ali manj uspešno, le da je še preveč prisotne miselnosti preživete strukture grupnih vodstev kot koordinacijskih teles. Samoupravni organi v delovnih enotah bodo morali bolj celostno obravnavati vprašanja DE in njene povezanosti z drugimi enotami po skupnih vprašanjih, najsi bo proizvodnih programov, nagrajevanja, kadrov itd.

Obratne komisije uspešno delajo le tiste, ki imajo pred seboj konkretne naloge, kar velja tudi za delovne skupine. Le-te so svojo upravičenost in potrebo potrdile v pripravah na referendum, v nekaterih primerih so tudi v pogledu ostalih problemov zaživele, medtem ko druge čakajo le na zahtevo uprave oz. šefov ali obratovodij. Ljudje želijo sodelovati pri oblikovanju življenja in dela v podjetju, zato je potrebno to pripravljenost v polni meri aktivizirati, skupine seznanjati s tekočo problematiko, se dogovarjati o delu in akcijah in to tudi dosledno izvrševati.

Predvsem pa bo tudi naša naloga v bodoče, da se zavzemamo še za večjo racionalizacijo in učinkovitost dela samoupravnih organov na vseh nivojih, za izpolnjevanje sistema odgovornosti posameznika in za še večjo aktivizacijo samoupravnih organov ter izvoljenih samoupravljalcev. Delo v prihodnje bo tudi dopolnilo izobraževanje vodij samoupravnih teles in na izoblikovanje vseh sambupravnih aktov.

Spremembe v samoupravnem mehanizmu je narekovala konkretna situacija in zato bomo morali samoupravo v podjetju stalno spodbujati ter graditi za čim bolj celostno in učinkovito delovanje.

Ob tem je potrebno poudariti, da je samoupravna ureditev v Železarni dobila svoj odmev tako v slovenskem kot v jugoslovanskem prostoru in da bo tudi II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije obravnaval samoupravno ureditev v našem podjetju. To pa nas toliko bolj obvezuje za trajno vsebinsko izpolnjevanje samoupravnega mehanizma.

Integracija slovenskih železarn in nadaljni integracijski procesi

Zaradi spremembe prvotne zasnove za združitev slovenskih železarn se je tudi datum za referendum spremenjal in tako sekretariatu konference po tem vprašanju časovno ni bilo mogoče izvesti in zato so se v pripravah na referendum izvajale akcije prek aktivov ZK in prek sestankov oddelkov ZK. Z vsestransko aktivizacijo je uspelo o tem vprašanju informirati ves kolektiv, kar je potrdil tudi izredno uspešni referendum. S tem pa se začnajo šele osnovne naloge pri združevanju intelektualnih, materialnih in drugih sil treh slovenskih železarn za hitrejši nadaljnji razvoj in napredek. Še posebno odgovornost pri teh nalogah in pri usklajevanju skupnih interesov pa imajo komunisti, ki so bili izvoljeni v samoupravni organ združenega podjetja.

Kratek rezime dogodkov med obema sejama konferen-

ce nam pokaže:

- da je uspešno izvrševanje sanacijskega programa kolektivu vlil novih moči in ga okreplil ter iz občutka nerazumevanja in negotovosti ustvarilo ohrabrujoč in bolj jaseen pogled v prihodnost;

- da samoupravni organi vedno bolj postajajo odločujoči dejavniki pri oblikovanju življenja in dela v kolektivu in

- da je bil uresničen osnovni koncept integracije slovenskih železarn, le da moramo integracijske procese še nadalje krepiti in razvijati.

Ker so aktualna družbeno-politična gibanja in probleme komunisti Železarn obravnavali v večini oddelkov, je sekretariat konference menil, da se o tem ponovno na široko ne razpravlja. Dolžan pa je konferenco informirati o vprašanjih, ki so bili obravnavani v oddelkih:

- odgovornost komunistov na vseh področjih družbenega dela in razvoja ter vprašanje politike pritiskov;

- o načelu demokratičnega centralizma in aktivni vlogi ZK;

- o odnosu komunistov do raznih protisocialističnih gibanj in o omahljivcih;

- o odnosih Slovenija — Jugoslavija in o prikritih nacionalističnih geslih in podobno;

- o aktualnih gospodarskih vprašanjih širše družbene skupnosti, kakor tudi o notranjih problemih.

Idejno-politično delo Zveze komunistov

Med vprašanji, ki jih moramo obravnavati na današnji seji, so tudi nekateri zaključki CK, predvsem pa

vprašanje idejno-politične vloge ZK in vzroke za neaktivnost določenega dela članstva ZK.

Številni problemi in protislovja, ki se pojavljajo v dnevnih praksi, imajo svoj izvor predvsem v pomanjkanju političnega dela v ZK. Komunisti ob raznih pritiskih in protislovjih pozabljajo na temeljno smer samoupravnega razvoja in če že reagirajo, reagirajo običajno mlačno in prakticistično. Pomanjkanje idejne osnove je vzrok za številna odstopanja in slabosti pa tudi za indifrentnost do posameznih vprašanj in stališč, kar izkorišča jo socializmu tuji elementi. Če se je ZK v borbi za samoupravno družbo odrekla monopolnega položaja, to še ne pomeni, da se je odrekla svoje progresivne prisotnosti pri vseh družbenih dogajanjih in oblikovanju ciljev delavskega razreda. To nam narekuje še bolj aktivno medsebojno dogovarjanje o vseh vprašanjih nadaljnega razvoja samouprave, humane družbe, o enotnih stališčih in o uresničevanju le-teh v praksi. Uspešnost na tem področju nam zagotavlja le spoštovanje principa demokratičnega centralizma.

Aktivno delovanje v tej smeri pa zahteva od slehernega člana ZK, da se redno in obvezno idejno-politično izobražuje, pri čemer mu je lahko v veliko pomoč glasilo »Komunist«.

Kje so vzroki za neaktivnost enega dela članov ZK?

Odgovor na vprašanje je dovolj obsežen pa tudi polemičen in zato le nekaj vzrokov za neaktivnost. Eden je prav gotovo že vsebovan v predhodnem poglavju, medtem ko so komunisti na sestankih oddelkov ZK naštevati še: komodnost, osebno prizadetost, prepočasno reševanje nepravilnosti, nemoč ZK predvsem v vidika monopolnega položaja itd. O vzrokih, ki imajo osebni značaj, naj razpravljajo komunisti v oddelkih, medtem ko o vzrokih, ki izhajajo iz skupne sinteze kot je ustvarjanje slabe volje, razburjenja in pesimizma, tako pri aktivnih kot več ali manj tudi pri pasivnih članih ter v kolektivu nasploh pa je treba spregovoriti. Te vzroke bi lahko razdelili v tri skupine, čeprav se med seboj prepletajo in sicer:

- prepočasno in ne dovolj energično reševanje številnih organizacijskih, proizvodno-tehničnih, kadrovskih in drugih problemov;

- nehumani odnosi ali sploh pozabljanje na človeka in

- določeni primeri, ki demotivirajo ali zavirajo aktivnost.

V prvi skupini imamo predvsem primere, ki se nanašajo bolj na posamezne obrate, kjer delavci iznašajo številne probleme v zvezi z organizacijo dela, kvaliteto problematiko, vložkom, kadrovskimi premiki itd., na katere se prepočasno reagira, ali pa sploh ne. Morda smo pri doseganju še boljših rezultatov preveč nestrpni, je pa tudi res, da smo v tem pogledu še zelo okoreli, ali prepočasni pri reševanju ali pojasnjevanju, če je rešitev problema vezana na daljše časovno obdobje. Zahtevo, da mora vsako vprašanje dobiti svoj odgovor in da morajo biti delavci čim bolj celostno informirani o vsem, smo postavili kot osnovno izhodišče sedanjih samoupravnih oblik. Komunisti morajo ta stališča tako na svojih članskih sestankih, kakor tudi v samoupravnih organih zaostri do take mere, da se bo jasno vedelo, da te naloge sodijo v delovno odgovornost posameznih vodij in organizatorjev dela in da neizpolnjevanje pomeni kršitev delovne dolžnosti, čemur lahko tudi sledi odstranitev z delovnega mesta.

Vzroki, ki pogojujejo pojave v drugi skupini, so predvsem v povečanih naporih in nervozni pri izvajanju sanacijskega programa, v nestrpnosti, pomanjkanju argumentov za določene trditve itd., kar se večkrat odraža v slabih medsebojnih odnosih in nespoštovanju človeka kot osebnosti ter neločevanju dobrega delavca od slabega. To področje zahteva za objektivno oceno posebno študijo, vendar tudi empirično lahko ugotavljamo, da je teh problemov vedno več. Velika večina članov kolektiva je eksistenčno vezana na današnjo in jutrišnjo usodo podjetja in zaslužijo večjo pozornost in bolj humani odnos, ob tem pa moramo tudi trezno in objektivno ločevati tiste, ki v podjetju samo vedrijo.

V tretji skupini pa so mišljeni posamezni ekscesi, ki z načeli samoupravljanja, še manj pa s stališči ZK in našimi splošnimi družbenimi načeli nimajo nič skupnega. Tu gre za posamezne primere osebnega okoriščanja na račun kolektiva, kar zelo razburja kolektiv. Med temi posamezniki so celo člani ZK, ki nimajo več mesta v ZK in ob naporih kolektiva, tudi ne v kolektivu. V sedanjih naporih kolektiva morajo komunisti v samoupravnih organih in upravi podjetja narediti vse za odstranitev takih in podobnih primerov.

Referat ni zajel vseh problemov, niti ne dovolj analitično, zato je poročevalec pozval člane konference in goste, da referat dopolnijo ali posamezna stališča korigirajo, da bo sekretariat lahko iz tega povzel osnovna načela in naloge za delo v prihodnje.

Samoupravni organi v preteklem tednu

6. seja delavskega sveta Železarne

Predsednik delavskega sveta Železarne, Franc KOBENTAR je sklical 6. sejo v sredo, 29. oktobra 1969 z naslednjim dnevnim redom:

1. pregled sklepov zadnje seje delavskega sveta,
2. poslovno poročilo za prvih devet mesecev s prognozo za tekoče gospodarsko leto,
3. informacija o pritisku dobaviteljev s tolmačenjem novega zakona o finančnem poslovanju in posledice za Železarno,
4. osnova dolgoročnega razvoja Železarne s konceptom nove hladne valjarne in
5. poročila odborov.

1. Poročilo o izvajanju sklepov prejšnje seje delavskega sveta Železarne je podal direktor in so se člani s poročilom strinjali. Potrdili so tudi ukrepe, ki jih je uprava sprejela na podlagi sklepa prejšnje seje v zvezi z izvajanjem sanacijskega programa v prvih osmih mesecih letošnjega leta.

2. Poslovno poročilo za prvih devet mesecev letošnjega leta so sprejeli in na podlagi rezultatov ter razprave sklenili:

— glede na dosežene rezultate v prvih devetih mesecih, na možnosti, ki jih ima Železarna do konca leta in glede na nove predpise, ki bodo začeli veljati v prihodnjem letu je nujno, da se tudi v zadnjih treh mesecih letošnjega leta, sanacijski program izpolnjuje z vso resnostjo,

— s tem v zvezi delavski svet naroča upravi tovarne, da pripravi ustrezno gradivo in ga posreduje vodjem delovnih skupin z namenom, da ga obravnavajo na sestankih delovnih skupin.

3. Informacijo, ki jo je podal direktor Železarne v zvezi s pritiskom naših dobaviteljev, predvsem pa zdru-

ženega železniškega transportnega podjetja iz Ljubljane so sprejeli, hkrati pa tudi potrdili sklepe, ki jih je v zvezi s tem vprašanjem sprejel odbor za poslovno politiko in smo bralce o njih seznanili v prejšnji številki ŽELEZARJA.

4. Obravnavali so osnove nadaljnjega razvoja Železarne in so se s predlogom poti razvoja Železarne v naslednjih desetih letih v celoti strinjali. Prav tako so se strinjali s konceptom nove hladne valjarne, ker nam daje možnost nadaljnjega širjenja finalizacije proizvodnje v kateri člani delavskega sveta vidijo bodočnost Železarne in napredek našega kraja.

5. Na predlog odbora za življenjske pogoje in rekreacijo so odobrili za kulturno, športno in rekreativno dejavnost, tako v Železarni kot v jeseniški občini, 415.000.— Ndin in 3.350 dni izredno plačanih dopustov. Odobrena sredstva in kvoto izredno plačanih dopustov bo odbor za življenjske pogoje in rekreacijo razdelil na posamezne dejavnosti in posameznim društvom oziroma organizacijam po njihovi pomembno-

sti in prizadevanju ter po doseženih rezultatih.

Na podlagi poročila odbora za dohodek in sistem nagrajevanja ter v zvezi s postavljenimi vprašanji so sklenili:

— glede obravnavanja gibljivega dela osebnih dohodkov na nivoju delovnih enot ni treba ponovno sklepati, ker takšen sklep že obstoja, temveč ga je treba le realizirati,

— v zvezi z drugim kompleksom vprašanj bolj stimulativen nagrajevanja, pa so naročili odboru za dohodek in sistem nagrajevanja, da vsa zastavljena vprašanja prouči skupaj s službo in jih poizkuša rešiti, oziroma predložiti delavskemu svetu Železarne skupaj s planom za prihodnje leto.

Ob koncu seje so vzeli na znanje razsodbo okrožnega sodišča iz Kranja na tožbo štirih izključenih delavcev martinarne.

O sklepu glede pomoči prebivalcem Banjaluke in Bosanske krajine pa smo pisali že v prejšnji številki ŽELEZARJA.

Jubilanti 50-letniki

V novembru so in bodo praznovali 50 let rojstva naslednji naši sodelavci: Drago JAKŠIČ, transport — 4. novembra, Slavka DIMC, GPŽ — 4. novembra, Stanko NOČ, valjarna Bela — 7. novembra, Franc TRPLAN, strojno vzdrževanje — 7. novembra, Franc LOTRIČ, plavž — 9. novembra, Rudi KEMPERLE, martinarna — 19. novembra, Cilka CEGNAR, kadroviski sektor — 20. novembra, Marija KELIH, GPŽ — 22. novembra, Stanko BIČEK, profilne valjarne — 23. novembra in Rozalija DROBIC, elektrodni oddelek — 29. novembra.

ČESTITAMO

Razgovor uredništva ...

(Nadalj. z 2. str.)

more plačati uslug svojim dobaviteljem. Res pa je tudi, da pri petih milijardah prometa, ki ga železnica ustvarja s prevozi do jeseniške in iz jeseniške železarne, ustvari velik del svoje realizacije. Iz tega razloga je treba računati na ozko povezanost med železnico ter Železarno in nikakor ni na mestu kakršna koli grožnja o ustavitvi prevoznih uslug. Železarna Jesenice je problem plačevanja železnici poskušala reševati na več načinov, toda ni nam uspelo, da bi naša dolgotrajna znižanja na zahtevano višino. Naredili smo posebno finančno konstrukcijo, po kateri bi znižali dolgotrajno do konca leta na dve milijardi, železnica zahteva, da to znižamo na eno milijardo in zato ni prišlo do medsebojnega sporazuma in bodo potrebni ponovni razgovori.

Prepričan sem, da bo prevladala treznost in poslovna razloga s strani železnice,

kot predstavnikov naše Železarne, ko bodo v medsebojnem razgovoru skušali priti do za obe stranki sprejemljivih zaključkov. Že naprej pa vemo, da tudi ob koncu letošnjega leta ne bomo mogli železnici plačati v celoti njenih storitev.

Naša Železarna se je morala odločiti za tako pot zato, ker tudi ostali veliki dobavitelji, kot so koksarna Lukavac, rudnik Ljubija in drugi, ki nam izvršujejo določene usluge, ali pa dobavljajo material, poskušajo z grožnjami in z ultimati prisiliti našo finančno operativno, da prelije več denarja na njihove žiro račune.

Dnevno gasimo take probleme in to v veliki meri zelo angažira tudi vse naše napore. Prepričan sem, da tudi pri ostalih naših partnerjih lahko računamo na določeno strpnost in možnost, da poslovni dogovor v celoti izkoristimo za nadaljnje naše sodelovanje.

6. seja odbora za splošne zadeve

Odbor za splošne zadeve se je sestel v ponedeljek, dne 3. novembra 1969, na kratki seji na kateri so obravnavali eno samo vprašanje oziroma predlog, ki ga je odboru predložil sekretar tovarne. Na pod-

lagi predloga in poročila varnostne službe ter razprave so nato sklenili:

Zaradi posebno hude kršitve delovne dolžnosti, ki so jo naredili v zvezi z delom, se odstranijo iz tovarne (suspens, dirajo) naslednji delavci:

GASPERIN Franc, obratovodja valjarne žice na Beli, TALER Justin, v.d. delovodja valjarne žice in OBLAK Viktor, vodilni skladiščnik v martinarni.

Odstranitev z dela velja od 4. novembra 1969 do končne odločitve komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti pri delavskem svetu Železarne.

Direktorja Železarne so pooblastili, da v zvezi s tem izda ustrezne odločbe.

Sestanki delovnih skupin

HVŽ — ŽICARNA I in II, DELOVNA SKUPINA GASPERIN IN JAMAR — Sestanek obeh delovnih skupin je bil 30. oktobra. Razpravljali so o sanacijskem programu žicarne, medtem ko so bili s sanacijskim programom Železarne seznanjeni že prej. Ugotovili so, da morajo letos po planu izdelati 51.000 ton žice, do sedaj pa so jo izdelali 43.000 ton. Če hočejo svoje obveznosti izpolniti, bodo morali vsak dan izdelati 176 ton žice. Z namenom, da bi dosegli čim večjo finančno realizacijo, bo treba izdelati čim več patentirane žice, pocinkane žice VAC in ELIRA žice. Vsak posameznik naj svoje delo opravi čimbolj vestno, tako da ne bo zamešnav raznih kvalitete. Stroji naj bodo čimbolj izkoriščani in tudi ustrezno vzdrževani. Omenjen je bil tudi skrajšani delovni čas, ki ga pa do konca leta po vsej verjetnosti ne bodo mogli uveljaviti zaradi pomanjkanja delavcev.

STRUGARNA VALJEV — DELOVNA SKUPINA DOLENC — Sestanek so imeli 29. oktobra. Zbranim delavcem je o sanacijskem programu govoril vodja oddelka tov. Gmajnar. Prav tako jih je seznanil s sanacijskim programom njihovega obrata. Da bi izpolnili vse obveznosti, ki jih predvideva sanacijski program, bo treba izboljšati doseganje

norm za 14 %, dokler ne bodo postavljene nove tehnične norme.

S 1.11. naj bi uvedli nov delovni čas tako, da bodo imeli v mesecu dve prosti soboti in en dan med tednom. Seveda bodo morali ob sobotah od 6. do 14. ure z ustrezno dežurno službo zadostiti morebitnim nujnim potrebam valjarn. Da bodo kljub temu osebni dohodki ostali na sedanji ravni, bodo potrebna skupna prizadevanja posameznikov in kolektiva v celoti. Važno je predvsem koriščenje delovnega časa, disciplina in organizacija dela. Prisotni so med razpravo opozorili, da bo preseganje norm za 14 % na iztrošenih strojih skoraj nemogoče.

ELEKTRODNI ODDELEK — DELOVNA SKUPINA TERSEGLAV — Izredni sestanek delovne skupine je bil 27. in 28. oktobra. Skladno s predpisi o varstvu pri delu ter navodilu službe za varstvo pri delu je treba dosledno uporabljati predpisana zaščitna sredstva. Tako morajo delavke, zaposlene v elektrodnem oddelku, obvezno nositi visoke delovne čevlje, hlače standardnega kroja ter naglavne rute. Na delovnih mestih, ki so še posebej izpostavljeni prahu, morajo delavci uporabljati zaščitne maske. Prav tako ne bo dovoljeno malicanje na delovnih mestih in bodo zato imeli

urejeno novo jedilnico. V kolikor zaposleni ne bodo dosledno upoštevali navedenih zahtev, bo to smatrano kot kršitev delovne dolžnosti.

VALJARNA 1300 — ADJUSTAŽA — DELOVNA SKUPINA OVSENEK — Na sestanku 25. oktobra je bilo prisotnih 51 delavcev. Razpravljali so o sanacijskem programu obrata in manipuliranju z operacijskimi listi. Ugotovili so, da se je delovna in tehnološka disciplina precej izboljšala, niso pa zadovoljni, ker so dobili (izplene) povečali le za 20 %.

Uvedli so spremljanje materiala z operacijskimi listi. Težave nastajajo, ker posamezni delavci večkrat ne najdejo operacijskih listov in zamudijo na času. Predlagano je bilo, da operacijske liste razvrstijo po delovnih mestih. Naslednji sklep se nanaša na sortiranje materiala za posamezne kupce, ravnalci pa so opozorili, da bo treba ravnalni stroj popraviti, da bodo svoje delo lahko bolje opravili.

STROJNO VZDRŽEVANJE — MONTAŽA JAVORNIK — DELOVNA SKUPINA TUŠAR — Sestanek je bil 29. oktobra. Največ so govorili o delovnem času med prazniki ter o popravilu Custodis peči v valjarni žice. Predlagano je bilo, naj bi člani delavskega sveta na sestankih delovnih skupin seznanjali prisotne s problematiko Železarne in obrata. Ob koncu sestanka je vodja delovne skupine prisotne informiral še o posledicah katastrofalnega ptoresa v Bosanski krajini in Banjaluki in apeliral, naj prisotni po svojih močeh sodelujejo pri izvedbi solidarnostne akcije.

Ing. Aleksander Pavliček

Sistem dela v novi anglomeraciji

Delo v novi aglomeraciji je zasnovano na skrajšanem delovnem tednu in je tej zahtevi potrebno podrediti sistem dela. Sistem dela pomeni ciklično pravilnost, ki se v določenem časovnem zaporedju ponavlja. Teh cikličnih pravilnosti je nešteto in je optimalna rešitev odvisna od namena dela. Za lažje razumevanje je potrebno definirati, kaj je dnina in kaj izmena. Dnina je delovni čas v enem dnevu. Tako imamo dopoldansko, popoldansko in nočno dnino. Izmjena pomeni skupino ljudi, ki delajo na eni dnini in se pri delu tekom dneva menja z drugo skupino ljudi, z drugo izmeno.

Namen dela I. in II. faze aglomeracije je preskrba plavža z vsipnimi surovinami tako, da omogoča nemoteno in nepretrgano obratovanje plavža. V odvisnosti od možnosti in potreb se v novi aglomeraciji lahko dela ne- prekinjeno ali prekinjeno. Odgovor na to nam da kra-

tek izračun potreb in možnosti proizvodnje sintra ter skladiščne kapacitete za sinter.

Na podlagi storilnosti plavža — količine pokurjenega suhega koksa na m² površine talilnika v nivoju pihalice in v eni uri — pri delu z vložkom, ki je sestavljen 100% iz sintra, je letna proizvodnja plavža 180.000 t grodlja. V sedanjih razmerah z dodatno letno porabo 20.000 t piritnih ogorkov je analiza sintra 51,5% Fe in 1,9% Mn pri baziciteti sintra b=0,85. Podoben rezultat dobimo tudi z izločitvijo surovega siderita Ljubija iz mešanice za sinter. Potemtakem je za omenjeno proizvodnjo grodlja potrebno 340.000 t sintra letno (računamo 975 kg Fe/t grodlja). Po poljskih podatkih je predvidena storilnost nove aglomeracije 30 t sintra na m² 24 ur in je letna proizvodnja nove aglomeracije pri neprekinjenem delu na dve dnini:

$$\frac{8760 \times 0,93 \times 0,667}{24} \times 30 \times 50 = 339.500 \text{ t sintra}$$

in pri neprekinjenem delu na tri dnine:

$$\frac{126 \times 52 \times 0,93}{24} \times 30 \times 50 = 380.800 \text{ t sintra}$$

Z drugimi besedami, potrebno količino sintra je možno narediti bodisi pri neprekinjenem delu na dve dnini bodisi pri prekinjenem delu na tri dnine. Ključna točka sistema dela so skladiščne kapacitete za sinter. Če seštejemo kapacitete vsipnih silosov za sinter nove aglomeracije in kapacitete prehodnih silosov za sinter, ki bodo zgrajeni v območju plavža 2, tedaj ugotovimo, da te kapacitete omogočajo nemoteno delo plavža pri ne-

pretrganem 16-urnem zastoju nove aglomeracije. S tem je tudi določen sistem dela nove aglomeracije tj. neprekinjeno delo na dve dnini.

Neprekinjeno delo na dve dnini je možno realizirati v skrajšanem delovnem tednu s tremi izmenami. Med vsemi sistemi dela v 42-urnem del. tednu, smo prevzeli zahtevo aglomeracije najbolj prikladen sistem dela in ga posredujemo v pregledni obliki:

NPTSCPS NPTSCPS NPTSCPS NPTSCPS

I. izmena

DDDD PP P DDD PPP DDD D PPP D

II. izmena

PP DDD PPP DD DD PPP DDD PP

III. izmena

PPP D DDD PPP DDD P PP DDDD

Legenda:

D = delo od 6.—14. ure

P = delo od 14.—22. ure

NPT... = nedelja, poned., torek...

Iz pregleda je razvidno:
1. Mali ciklus (4 del. dni, 1 prosti dan, 3 del. dni, 1 prosti dan, 3 del. dni, 2 prosta dneva, 3 del. dni, 1 prosti dan) traja 18 dni in se potem mali ciklus ponovi.

2. Veliki ciklus (to pomeni, da ena izmena pride na isti dan v tednu in dnino) traja 18 tednov.

3. Pri tem je redno čiščenje v novi aglomeraciji (praznitev odsedalnikov in komor

ter druga tedenska opravila in popravila) vsak šesti dan in sta pri rednem čiščenju zmeraj prisotni dve izmeni. En del ključavničarskega in električarskega vzdrževalnega dela pri rednem čiščenju prevzame redna posada aglomeracije (v slučaju, da imamo na ključnih delovnih mestih aglomeracije ključavničarje in električarje).

tedni	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
izmene	III	I			II				III		I			II				
		II		III		I			II		III		I			II		
			III	I		II			III		I			II				

oziroma vsaka izmena je v 18 tednih 6-krat prosta v nedeljo.

Seveda tak sistem dela

4. Tak sistem dela ni popolni 42-urni del. teden, temveč 40,45-urni del. teden in je za 3,7% krajši kot predvideva zakonsko določilo. V 36 tednih manjka do 42-urnega del. tedna celih 7 del. dni oz. 56 del. ur) v letu je to 81 del. ur).

5. V velikem ciklusu (18 tednov) so izmene proste v nedeljo:

zahteva posebnosti pri obratovanju in organizaciji dela. Trak za sintranje in hladilnik sintra bosta po ustavitvi

ob 22. uri polna sintra in je nujno prepričanje skozi sloj sintra v mirovanju še določen čas. Za 4% bo številčno manjša izmena za bolezensko in dopustniško odsotnost, kot je dejansko potrebno.

Dopisujte
v Železarja

Taki ne spadajo v kolektiv

V zadnjem času se med nami dogajajo stvari, ki ne sodijo v kolektiv, ki se v veliki večini maksimalno prizadeva za uresničitev sanacijskega programa, ali bolje rečeno za boljši kos kruha jeseniških železarjev. Na zadnji seji delavskega sveta je bil ponovno sprejet sklep, da tudi zadnje tri mesece obdržimo maso osebnega dohodka na višini zadnjega kvartala leta 1968. To je nov dokaz, da se je kolektiv pripravljen boriti za obstanek do konca. Seveda je bila ob tem postavljena zahteva, da vsi in povsod strogo izvajajo postavljene zahteve sanacijskega programa.

Žal pa ob vsem tem ugotavljamo, da imamo v kolektivu ljudi, ki jim niso mar napor kolektiva in si skušajo na nepošten način pridobiti sredstva za izvajanje

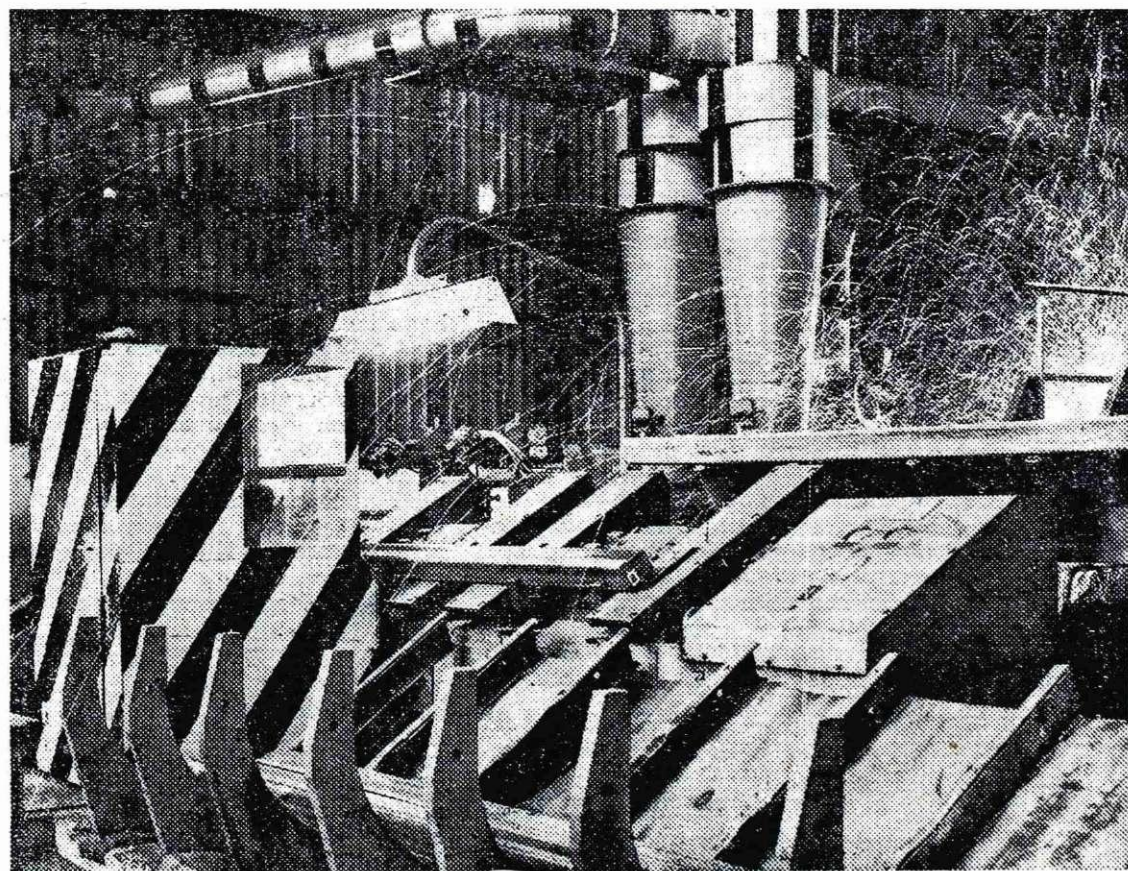
svojega osebnega programa, oziroma za dviganje lastnega standarda. Žal smo bili do sedaj vse preveč popustljivi, zato je tudi tak porast raznih prekrškov, ker je vsak računal na prizanašanje, ali pa na milo kazni.

Če pa pogledamo globlje v te pojave, pa vidimo, da so med temi posamezniki tudi taki, ki bi morali biti vzor ostalemu kolektivu, saj vsaj po legitimacijah pripadajo avantgardi delavskega razreda. Toda ta dejanja dokazujejo, da ne sodijo več v članstvo Zveze komunistov, ravno tako pa tudi ne več v kolektiv. Zadnji čas je, da se kolektiv očisti takih ljudi in to ne glede, kakšno mesto zavzemajo v kolektivu. Mnenja sem, da mora biti odgovornost ljudi na višjih položajih večja, zato morajo biti

tudi kazni strožje. V kolikor se bo kolektiv očistil ljudi, ki ne ločijo svoje lastnine od družbene, toliko bolj bo lahko izpolnjeval sprejete naloge.

Se posebno pa to velja za organizacijo Zveze komunistov, da iz svojih vrst odločno odstrani take člane, ki segajo po družbeni lastnini. Tako bo tudi organizacija Zveze komunistov dobila več zaupanja pri svojih članih, kakor tudi pri ostalih članih delovnega kolektiva. Tako zahtevo bi morali posredovati tudi višjim forumom, s čimer bi dvignili zaupanje v našo organizacijo, katere ravno zaradi dejanj posameznikov izgublja na svoji udarni moči. Med člani Zveze komunistov ne smejo biti ljudje, ki dvigajo svoj standard na račun družbe.

T S

Del strojnih naprav v valjarni Bela

Še so mogoče izboljšave in prihranki

(Nadalj. s 1. str.)

So stvari, ki se nam zdijo na videz malenkostne, toda resnica je drugačna. Kar zadeva delavce pri strojih, je urejeno tako, da morebitne napake sami odstranijo, toda drugod je napak vedno več, ukrepi za njihovo odstranjevanje pa so premalo učinkoviti. Omenim naj, da je tudi delavska samouprava premalo upoštevana. Z rezervnimi skladi imamo slabe izkušnje, če pa se sklepi, sprejeti na sejah samoupravnih organov ne izpolnjujejo dosledno, sčasoma izgubijo delavci zaupanje v tako samoupravo. Na področju vzdrževanja v Železarni bo treba urediti vprašanje nagrajevanja. Pri nas smo plačani po normah, strojni vzdrž. pa dokazujejo, da to ni v redu in hočejo odvzeti 7%, kar pa po mojem mnenju ni ustrezna rešitev. Glede discipline, ki je v mnogih obratih važna postavka sanacijskega programa, pri nas v strojnih delavnicah nimamo večjih problemov. Včasih smo imeli probleme zaradi dostave materiala, vendar se je stanje s pomočjo sistema Georga izboljšalo.

V razgovorih s sodelavci o sanacijskem programu, ki so bili objavljeni v zadnjih številkah Železarni, je bilo poudarjeno, da ima nagrajevanje zelo pomembno vlogo tako za posameznega delavca, kakor tudi za obrat v celoti. V primerjavi z ostalimi podjetji je nagrajevanje v Železarni prenizko, ob upoštevanju, da cene rastejo. Premalo je upoštevana tudi težina dela. Še posebej, če dohodke zaposlenih primerjamo z različnimi poklici izven Železarne. Prav tako ni rešeno socialno zavarovanje. Delavci plačujejo prispevek za socialno zavarovanje, po drugi strani pa še zdravstvene usluge itd. Vse to so stvari, ki po svoje vplivajo na razpoloženje delavcev pri izpolnjevanju sanacijskega programa in s tem tudi delovnih dolžnosti.

Valentin KLINAR, strugar: Namen sanacijskega programa je prav gotovo v tem, da stanje v Železarni izbolj-

šamo. To nam bo uspelo le z boljšim delom na vseh delovnih mestih. Da bi napravili boljše in več, bo treba zamenjati strojni park; sedanji je že precej iztrošen. Posamezni stroji so stari tudi več kot 30 let. V Železarni je preveč administrativnega kadra, ki ga bo treba zmanjšati in tako zaposliti, da bodo zaposleni na teh delovnih mestih res produktivni. Vodstvenega kadra je preveč. Vzporedno s tem pa se postavlja tudi vprašanje nagrajevanja po delu. Prav tako bo treba rešiti odprto vprašanje na relaciji strojne delavnice — vzdrževanje, ko se pogovarjamo o nagrajevanju po cenikih in 7%, ki nam jih nameravajo odvzeti, kar ni v redu. Neustrezno nagrajevanje je prav gotovo vzrok, da veliko ljudi odhaja iz Železarne. Da je to res, nam pove majhen primer. Pri podjetju Univerzal na Jesenicah znašajo prejemki nekvalificiranega delavca 900 N din, v Železarni pa kvalificirani strugar s petletno prakso zasluži od 800 do 900 N din. Z ustreznim nagrajevanjem bomo prav gotovo pripomogli k bolj doslednemu izvajanju sanacijskega programa. Ljudje bodo zadovoljni, svoje delovne dolžnosti pa bodo opravljali vestno in tudi bolj odgovorno.

Uslužbenci inventurne komisije: Sanacijski program Železarne predvideva vrsto ukrepov, ki so nujni, če hočemo stanje izboljšati, toda zaenkrat žal še ni pričakovanih rezultatov. Radi bi opozorili na večjo disciplino pri delu in odgovornost vodstvenega kadra. Nagrajevanje je problematično, še posebej če naše stanje primerjamo z nagrajevanjem v tistih podjetjih, ki od nas kupujejo izdelke. Predvsem bomo morali biti bolj gospodarni. Dnevno ugotavljamo mačehovski odnos do potrošnje zaščitnih sredstev ter orodja v rabi. So primeri, da zaščitna sredstva ležijo razmetana, so pa še dobro uporabna. Npr. par zaščitnih rokavic stane naše podjetje 2.500 S din, toda vse

preveč je v Železarni ljudi, ki neodgovorno ravnaajo z materiali in zaščitnimi sredstvi. Morda si pri tem mislijo: »Saj ni naša«.

Vodstveni kader v Železarni je na vse to premalo pozoren in na sestankih delovnih skupin delavcem ne prikaže dovolj nazorno, to je s potrebnimi statističnimi podatki, koliko Železarna vsako leto namenja za zaščitna sredstva. Šele ob primerjavi teh podatkov z dejanskim stanjem uporabe zaščitnih sredstev bomo ugotovili, če so bila kar precejšnja sredstva pravilno uporabljena.

Jože ČEBAŠEK, ključavničar v strojni delavnici: Sanacijski program mi je poznan iz sestavkov, ki jih objavlja Železarni, pa tudi iz naših medsebojnih pogovorov. Rad bi opozoril na dvojno vprašanje: nagrajevanje in delovno disciplino. Cene malicam v kantini so vedno večje, naši prejemki pa se jim ne prilagajajo. To naj bi pomenilo, da bo treba problem nagrajevanja v celotni Železarni čimprej urediti. Včasih imamo v naši delavnici težave tudi z različnimi materiali, ki pa jih ob nekoliko večjem redu ne bi bilo. Vzdrževalci in tudi delavci nekaterih drugih podjetij jemljejo material, ki pa ga ni pri roki, kadar ga mi potrebujemo. Morda vam je poznano, da smo vpeljali sistem Georga, ki zahteva predvsem red in disciplino.

Novi način se le počasi uveljavlja, ker smo pač navajeni delati po sistemu, ki je bil v veljavi vse do sedaj.

Jože HUDOLIN, instalacija — zelo važna je koordinacija dela in povezava med proizvodnimi obrati in vzdrževalci. Prav od te povezave je odvisna dobava naročil za remonte in druga popravila, saj moramo pravočasno pripraviti potrebne rezervne dele. Problem je tudi v tem, da so potrebe po solidnem vzdrževanju vedno večje; dobrih vzdrževalcev pa je premalo. To se prav gotovo povezuje z nagrajevanjem, ki je premalo spodbudno. Omenjal sem že rezervne dele, ki jih potrebujemo pri remontih. Doma jih ni, iz uvoza pa jih tudi ne moremo dobiti, ker primanjkuje deviz. Vse to pa je med seboj povezano, kajti do potrebnih deviz za rezervne dele in druge potrebe bomo prišli le z doslednim izpolnjevanjem vseh naših nalog in vzporedno tudi sanacijskega načrta. Sanacijski program opozarja tudi na delovno disciplino. V naši delavnici je disciplina delno urejena, toda v Železarni oziroma drugih obratih pa bodo glede tega potrebne ostrejšje mere. Povrnem naj še enkrat k nagrajevanju, ki v Železarni stagnira in ne beležimo vidnejšega napredka. Vsekakor pa je nagrajevanje zelo pomembno, saj je od njega odvisno večje prizadevanje za doseganje boljših uspehov.

Slavko Tarman:

»Povečana doza sevanja — resen problem bodočih generacij«

5

Povzročajo tako imenovano prirodno osnovno sevanje, ki je za razvoj človeka pozitivnega pomena. Doza prirodnega osnovnega sevanja je lahko tudi več kot trikrat večja od srednje doze in znaša v semenskih celicah 30 let starega človeka cca 4,3 do 4,6 r vsled spremenljive intenzitete kozmičnih žarkov ter sestave zemeljske skorje na posameznih geografskih mestih. Padavine tu le neznatno povečajo osnovno sevanje. Problem nevarnosti povečane radioaktivnosti v svetovnem merilu je v tem, da se določi množina in pomen povečanja osnovnega sevanja s posebnim poudarkom na ljudsko zdravje. Od vseh teh sevanj je stroncij 90, ki je v glavnem beta emitter, kar pomeni, da seva beta žarke — vsekakor eden najvažnejših radioaktivnih elementov. Predvsem zaradi podobnosti tega elementa s kalcijem. Prav zaradi te podobnosti ga rastline in živali sprejemajo kot kalcij, ne vedoč, da je radioaktivni element. Rezultat sprejemanja stroncija 90 v živalska in rastlinska telesa je vzrok povečanja kontaminacije kosti prebivalstva.

Mlajši organizmi sprejmejo več stroncija 90 kot odrasli

Predvsem je treba vedeti, da mladi nedorasli organizmi sprejemajo mnogo več stroncija 90 kot odrasli. Vzrok temu je rast kosti pri otrocih. Radioaktivno sevanje na zemeljski površini in v atmosferi deluje na človeka in živali na dva načina.

Zunanje gama sevanje ter notranje sevanje, kadar pride radioaktivni material v telo s hrano, vodo ali zrakom.

Radioaktivnost padavin se je pojavila leta 1945, takoj po prvih jedrskih eksplozijah. V začetku so bile lokalnega značaja. Po hidrogenskih eksplozijah pa so take padavine zabeležili povsod. Naše znanje o bioloških učinkih sevanja je odvisno od poskusov na živalih, zato je potrebno pregledati na tisoče živali. Majhne doze povzročijo spremembe mutacije v dednostni substanci, to je v genih. Povečanje majhnih doz sevanja bo zagotovo imelo posledice v bodočih generacijah. Število rojenih spačkov, povečanje števila krvnih bolezni in končno povečanje števila novotvorb.

Molekularna biologija odkriva skrivnosti beljakovinskih sestavin

Občutljivost živih bitij na sevanje je različna, kompleksna ter zato še v mnogih pogledih neznana, čeprav jo v zadnjem desetletju intenzivno proučujejo. Kako odločilne za človeštvo so te raziskave, vidimo v tem, da so v zadnjem desetletju podelili kar šest Nobelovih nagrad za proučevanje molekularne strukture najvažnejših tj.: ribonukleinske ni dezoksiribonukleinske kisline ter vplivnost ionizirajočega sevanja na iste. Najmanj občutljivi so na sevanje enocelični organizmi. Bakterije in viruse uničimo šele z dozami več milijonov rentgenov. Vretenčarji so v glavnem na sevanje mnogo manj občutljivi kot sesalci. Tudi med sesalci so razlike med mrzlokrvnimi in toplokrvnimi vretenčarji. Človek je za tovrstno sevanje posebno občutljiv, 25 rentgenov je za kožo največja doza, ki jo človek brez škodljivih posledic še prenese. 600 rentgenov je za človeka smrtna doza. Veliko prilagodljivost nižjih organizmov na učinke sevanja dokazuje bogata flora alg pri otočju Bikini. Tu uspevajo alge povsem normalno, kljub visoki stopnji radioaktivnosti koralnih grebenov.

Rentgenski žarki ter ostali ionizirajoči žarki imajo iste značilne lastnosti kot ultravioletni žarki ter vidna svetloba. Razlika je le v tem, da imajo ionizirajoči žarki mnogo krajše valovne dolžine, kar pomeni, da je kvantna energija teh žarkov le tisočkrat večja od energije ultravioletnih. To je tudi vzrok, da ne vzdržijo ti žarki nobene primerjave z ultravioletnimi in svetlobnimi žarki. Absorpcija svetlobnih žarkov zavisi od molekularne strukture žive materije in le indirektno od atomske sestave teh molekul. Nasprotno pa se energija rentgenskih in gama žarkov absorbira le na način, da trgajo ti žarki elektrone iz atomske strukture ter na ta način opravijo ionizacijo. Vsi procesi, ki tako nastanejo v živi materiji so posledica ionizacije atomov. Teh osnovnih bioloških sprememb pa v celici kot živi materiji ne vidimo, temveč postanejo vidne šele pozneje, ko nastopi odmiranje tkiva in celic.

Skrajna štednja z električno energijo

Zaradi zmanjšane proizvodnje v hidroelektrarnah ter okvare TE Trbovlje (125 MW), je nastala v Sloveniji kljub maksimalno možnemu uvozu iz Avstrije in Italije taka elektroenergetska situacija, da ni mogoče več zadovoljiti vseh potreb odjemalcev.

Po nalogu dispečerske službe SRS, je uvedena omejitev dobave elektr. energije. Na osnovi tega je omejena dobava naši Železarni od potrebnih 750.000 KWh dnevno na 505.000 KWh. Ob tem so bili pristojni prisiljeni ustaviti obe električni peči, kar pomeni zmanjšanje dnevne proizvodnje za 400 ton elektrojekla.

Člane delovnega kolektiva prosimo in opozarjamo, da skrajno štedijo pri potrošnji elektr. energije ter tako pomagajo ublažiti kritično stanje in omogočiti obratovanje najbolj pomembnih naprav.

Spomini iz NOB

Srečko Šorli

„Odpri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze“

Besede našega pesnika Simona Gregorčiča morda niso prišle nikdar tako do veljave, kakor v času druge svetovne vojne, ko sta bila tovarištvo in humanost najbolj dragoceni človekovi vrednoti pa naj bo to v gozdovih, zaporih, izseljeniških in koncentracijskih taboriščih ali pa tudi doma. Tovarištvo in dobrotu posameznikov je reševala mnoga človeška življenja in vsi ki so to doživljali, ne bodo tega nikdar pozabili.

Koncentracijsko taborišče Mauthausen je bilo eno najtežjih taborišč v nacistični Nemčiji, v katerem je preživelo težka leta tudi mnogo naših slovenskih rojakov in med temi tudi več ljudi z naše jeseniške občine. Veliko se jih od tam ni vrnilo, postali so žrtve krematorija. Namen tega sestavka ni razpravljati o življenjskih pogojih v tem uničevalnem taborišču in njegovih podružnicah, pač pa o tovariških odnosih med ljudmi, kateri se pred prihodom v to taborišče morda niti poznali niso, o tovariških odnosih, kateri so spričo dobre organizacije in prizadevnosti posameznikov, rešili toliko dragocenih

življenj.

Kakor se spominja tov. Niko Bernard z Jesenic, je bilo dovoljeno prejemati pakete od doma šele proti koncu leta 1943, seveda kdor je imel doma koga od svojcev ali znancev, ki mu je lahko kaj poslal. Dobro vemo, kako je bilo v času okupacije težko za prehrano, posebno za tiste družine, katere so imele svojce pri partizanih, v zaporih ali taboriščih.

Naši rojaki v Mauthausenu so uvideli, da bi medsebojna pomoč marsikomu lahko rešila življenje v teh težkih življenjskih pogojih, če bi bila ta samopomoč res dobro organizirana. Tako je vodnje te humane pomoči prevzel Niko Bernard v sodelovanju s Francem Gregorijem in Francem Odar iz Podkorena in nekaterim drugim tovarišim. Žal, da Odar ni dočkal svobode. Ta samopomoč se je odražala v tem, da je vsak zapornik naše narodnosti, ki je kaj prejel od doma, odstopil del hrane v skupnost in to so prejemali tisti, ki so bili najbolj izčrpani in pomoči najbolj potrebni. Poleg tega so si pomagali tudi s tem, da so odnašali skrivaj iz esesovskih kuhinj, kantin

in skladišč, kjer so bili nekateri zaposleni, razna živila kot: marmelado, margarino, kruh in drugo, kar jim je pač prišlo pod roke. Posrečilo se jim je namreč, da so vrinili na nekatera delovna mesta naše zanesljive ljudi, kjer so imeli možnost marsikaj spraviti v žep. Seveda je bilo to povezano z veliko nevarnostjo da jih zasačijo in prav zato je bilo treba veliko poguma in drznosti. Poleg tega so morali tudi paziti, da je bilo vse pravično razdeljeno, da bi ne prišlo do očitkov in sporov.

Posebno skrb so posvečali ljudem, ki so bili na revirju — taboriščna bolnica. Tem je nosil hrano Niko sam, ali pa jo je pošiljal s pomočjo Radoslava Tomažiča, ki je bil pisar na revirju in je vsled tega imel več možnosti skrbeti za naše obolele tovariše. Iz esesovske lekarne, kjer so tudi imeli svojega človeka, so odnašali razna zdravila, tablete in mazila, da so tako pomagali tovarišem, ki so oboleli ali se ranili, ter jih tako obdržali v stanovanjskih blokih in jim ni bilo treba na revir, od koder se marsikdo ni več vrnil. Pri tem humanem delu je

treba omeniti tudi to, da so bili deležni pomoči tudi zaporniki drugih narodnosti, posebno Srbi in Rusi.

Tov. Niko, katerega so leta 1944 zaposlili v tesarski delavnici, si je tam pripravil skrivališče in je od julija 1944 vodil nekako evidenco blaga, katerega sta s tov. Francem Gregorijem razdeljevala med naše rojake do konca vojne. Količine, ki jih navaja, bi danes bile morda dokaj skromne, če pa se zamislimo v čase, ko je pomnil košček kruha že veliko vrednost, potem šele lahko ocenimo bogastvo teh količin.

Julij 1944 — 46 hlebov kruha v bolnico, 14 hlebov v delovno taborišče;

avgust 1944 — 15 hlebov in pol v bolnico, 10 hlebov in 1/3 ter 3 pakete razdeljeno v taborišču;

september 1944 — 33 hlebov in 1/3 v bolnico, 22 hlebov in 1/2 razdeljeno v taborišču;

oktober 1944 — 23 hlebov in 1/3 v bolnico, 10 hlebov in 1/3 ter 3 paketi razdeljeno v taborišču;

november 1944 — 23 in 1/2 hleba v bolnico in še dva paketa ter 150 cigaret. V tabo-

rišču pa razdeljeno 23 hlebov, en paket in 390 cigaret; december 1944 — 19 in pol hleba v bolnico ter en paket, v taborišču razdeljeno 37 hlebov in 150 cigaret;

januar 1945 — 11 in 1/2 hleba razdeljeno v bolnici, 35 hlebov v taborišču;

februar 1945 — 10 in 1/2 hleba ter 50 cigaret v bolnico, 19 hlebov, 1 paket in 50 cigaret v taborišču;

marec 1945 — 15 hlebov kruha v bolnico, 3 in 1/2 za ženske, 14 in 1/2 v delovnem taborišču;

april 1945 — 46 hlebov v bolnici, 26 in 1/2 Srbom, 56 in 1/2 v delovnem taborišču;

maj 1945 — 2 hleba v bolnico, 2 hleba ženskam, v delovno taborišče pa 10 hlebov kruha in 4000 cigaret, 10 hlebov kruha Srbom.

Skupno je bilo torej v tem času razdeljeno: 562 hlebov kruha, 11 paketov in 4.740 cigaret med 88 zapornikov. Verjetno pa je bilo oddanega mnogo več, ker se prej ni vodila evidenca, dokler Niko s tem ni začel. Ti podatki so dokaz, kako velika je bila požrtvovalnost nekaterih tovarišev, ki se niso ustrašili naporov in nevarnosti.

Druga velika naloga ome-

Janez Zakrajšek Bernardova smer v Prisojniku

Popoldansko sonce me močno greje, ko pešam po asfaltni cesti proti hotelu Erika. Zaman vzdigujem palec in čakam, da bi se me usmilil kak šofer. Pa se ne razburjam preveč, tudi peš je lepo pa čeprav je nahrbtnik precej težak in me neusmiljeno tišči k tlom. Sem in tja mi uide pogled v Prisojnik, oči iščejo prehode v steni, kajti jutri nameravamo s tovariši v centralni del Prisojnika. Že doma smo se dogovorili s Tonetom in Nikom, da bi bilo dobro preplezati novo smer po kaminih v srednjem delu stene. Tako mi pot kar sama uhaja izpod nog in po dobri uri in pol sem že na Vršču pri Erjavčevi koči.

Ne preostane mi nič drugega, kot da sedim pred kočjo z daljnogledom v rokah in gledam v steno ter čakam na tovariše. Čudovit mir je okoli mene, sonce pa je tako toplo, da bi se kar vlegel na zemljo in užival v tišini in čudoviti gorski pokrajini. Rigljica, Frdamane police, Špič, Oltar, Škrlatica in še in še rajda naših najlepših vrhov, kot na dlani. Iz sanjarenja me prebudi mrzel veter. Sonce je že izginilo za belo steno in se potopilo v dolino Trente. Škrlatica žari v zadnjih škrlatnih barvah, iz doline se dvigajo večerne meglice. Bela barva gora se počasi prelija v sivino. Večer je.

Ravno kramljam v kuhinji z oskrbnico, ko jo primahata Niko in Žagar. Samo Toneta še ni. Iz nahrbtnikov privlečemo dobrote in se z užitek spravimo nanje. Za spa-

nje je še zgodaj, zato malo kramljam in čakamo Tone. Zvemo tudi, da bo zvečer prispela skupina izletnikov — pravzaprav gimnazijcev iz Postojne. Kmalu zatem je jedilnica polna mladih ljudi. Izgleda, da smo v ospredju pozornosti, ker nas vsi naskrivaj opazujejo. Kar nekam nerodno nam je. Sicer pa komu ne bi bilo nerodno pred tolikimi obrazi, posebno še ženskimi. Gimnazijci nam po večerji prirede pravo malo predstavo z nekaj deklamacijami Prešerna, Gregorčiča, Jenka in drugih. Kako lepo se sliši tista »Krasna si bistra hči planin« in to v pravem okolju. Potem se kmalu oglasi star gramofon, mize izginejo iz jedilnice in že se vse zvija v ritmu šejka. Da ne bi izpadli kot nerodneži, tudi mi malo poizkusimo te nore ritme. Ura pa teče in nič ne reče. Šele opolnoči se spravi-

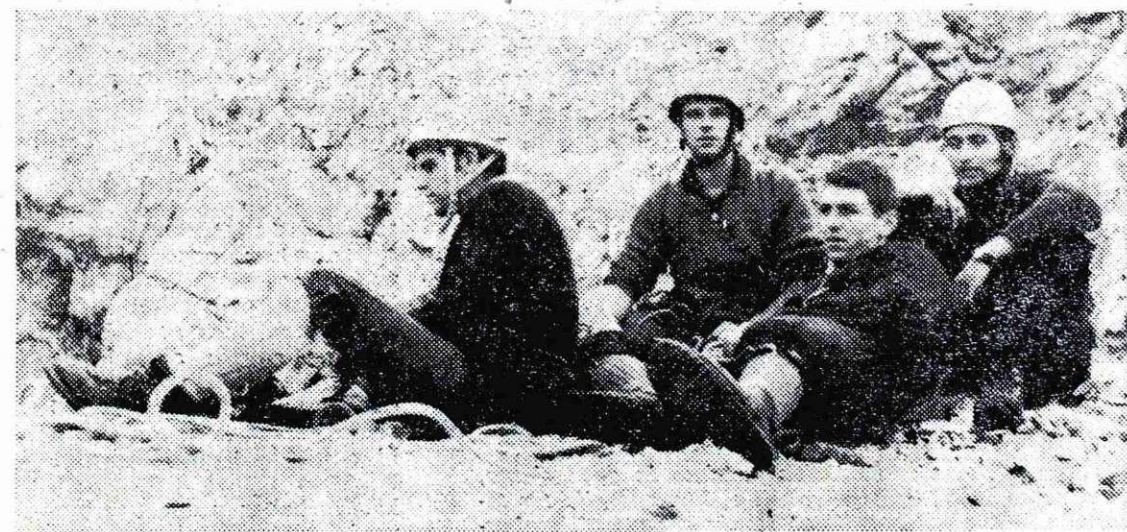
mo spat, ker ni prostora, se spravimo kar v shrambo pod streho, kjer si posteljemo na tleh. Zjutraj bo treba zgodaj pokonci. Skoraj že dremljemo, ko še nekdo priropota za nami. Glej ga no, Tome je držal obljubo. Tudi on se položi poleg nas in kmalu zaspi spanje pravičnega.

Zjutraj se zbudim ob petih, tudi Žagar je že buden. Dovoliva si še pol ure dremanja. Ob pol šestih vstaneva in zbudiva še ostala dva. Treba bo na pot. Jutranji žarki že svetijo po vrhovih, ko se odpravljamo. Gremo kar po stari cesti pod Solno glavo in nato po Kopačarjevi poti do polic v sredino stene. S Tonetom imava samo en na-

hrbtnik, tako da se pri nošenju menjava. Ob osmih smo že na Hanzovi poti, na majhnem grebenčku odvežemo nahrbtnike in kalorije kar same letijo v nas. Ob devetih vstopimo po majhnem kaminčku v steno. Skala je mrzla in zato kar hitro plezamo. Na vsakih pet raztežajev se s Tonetom zamenjava v vodstvu. Plezanje ni težko, dokler ne prispemo do kaminov. Kamin je strm in gladek, nič me ne vleče vanj. Niko nekaj poskuša in pravi, da je bolje, če gremo levo po stebri. Tone preči iz kamina v levo v steber. Pleza po strmi poti, prvi klin zleze v kamenino. Se nekaj metrov in Tone izgine na polico za

robom. Vrv se napne in treba bo naprej. Tako plezamo drug za drugim zmeraj višje, ko pripelzamo do strmega kaminčka, ki je spodaj precej previsen, se nam ustavi. Niko poizkuša v kaminčku, skala izgleda precej krušljiva. Ker mi kaminček ni preveč všeč, prečim v desno po ploščah. Precej gladko je vse skupaj, toda kmalu sem v lepi poči, zabijem klin in plezam po poči naprej.

Tone vpije: »Še pet metrov.« V redu, mislim, da bom prišel ravno na polico. Na polici sem, zabijem klin in se na njem zavarujem. Tone počasi pleza za menoj. Polica je lepa in široka, tako da bi se skoraj lahko vozil s kole-

Dvojna jeseniška naveza, ki je 4. oktobra preplezala v Prisojniku novo prvenstveno smer, ki so jo poimenovali — Žare Bernardova smer (od leve na desno M. Bernard, T. Žagar, T. Novak in J. Zakrajšek)

h tovarišev in nekaterih Danes, po 25 letih že kar
je bila, reševati naše pozabljam na težke čase
pred transporti in med drugo svetovno vojno,
krijem, kar jim je ko je bilo toliko tisoč naših
več uspelo s pomočjo ljudi, pripadnikov narodno-
Čelki so bili zaposleni v osvobodilnega gibanja areti-
pis taborišča. To jim je ranih, mučenih in obsojenih
uspelo tako, da so zamenja- na smrt. Resnica pa je, da bi
vali rtotečne listke. Tudi bile žrtve še večje, če ne bi
skn obleko in obutev ni bilo toliko tovarištva in tudi
bila ka, a vendar jim je požrtvovalnosti ter hrabrosti
uspelo da so marsikomu po tovarišev, ki se težav in na-
ma porov niso ustrašili.

Jozice-Rudi in Janko Burnik-Boris, oba pomočnika po-
litikarja JURISNEGA BATALJONA 31. DIVIZIJE (k član-
ku avljenem v zadnji številki)

some bi ga imel s seboj. Ker ga nimam s seboj, bo
tre naprej kar po nogah. Torej pri meni, kmalu sta
tudi Žagar in Niko.

Nevo stran stebra na mam skalnem nosu po-
stalo s skupno pomočjo mo. Vanj dašno že prazno
vred od visokega C in vpi-
šemo dva imena. Sedaj gre-
staprej Niko in Žagar. V
ste je strm kamin, najtež-
je sto — IV. težavnostna
stopa. Niko previdno pleza
po mino, ključ za klinom
lezaskalo.

Mitrije pa z Žagarjem
bramo tisto »Al' me al'
me kaj rada imela«. Prav
dobro smo, ko pa kon-
čaj poslušamo zadnje akor-
de njih glasilk v odmevu,
ki ga vrača Hudičev ste-
benko je medtem tudi že
sko na vrhu kamina. Zabi-
ja ni klin in se varuje na
nj. Tone gre hitro po ka-
minu ob vrvi za njim pa še
jaz pojišče je strmo in kar
ne dremjamó se na njem.
Torej zato takoj plezati
na. Ko je že nekaj me-
trov nad menoj, se mu odlo-
mi in kamen sumljivo
bližuje glave zleti na-
vz. Tone je na dobrem me-
stu to izvlečem iz nahrbt-
niko fotoaparata in ovekove-
čim Žagarja spodaj v kami-
nu.

Imam še malo težjem
razjo preplezamo v lažji
svojo kmalu nato smo v
vrhu delu stene. Na stebri
ka petdeset metrov pod

grebom postavimo še zad-
njega možica, si stisnemo ro-
ke in se slikamo za spomin.
Ko zvijamo vrvi in pospravi-
mo opremo v nahrbtnike,
skočita Niko in Tone še na
vrh Prisojnika, midva z Ža-
garjem pa se spet malo pod-
preva z najino popotnico. Na
grebenu precej piha in nosi
meglo. Tudi onadva jo kma-
lu pripihata z vrha.

S še vedno težkim nahrbt-
nikom na rami sestopamo po
grebenu proti Oknu. Nad Ok-
nom počivamo in se sonči-
mo, sonce je čudovito toplo.
Šele pozno popoldan jo ube-
remo v dolino. Taki trenutki
so tako lepi, ko se človek
lahko po naporni turi spočije
in nagleda vrhov v daljnji in
bližnji okolici.

V Tičarjevem domu se
spravimo na obvezno stekle-
nico piva. Ravno ko pridemo
do Erjavčeve koč, sončni
žarki svetijo v naš steber, ki
smo ga danes preplezali. Ne-
mo gledamo v steber, ko se
zadnji sončni žarki poslavlja-
jo od dneva. Dan počasi uga-
ša, prve zvezde se že prižiga-
jo na večernem nebu. Lepa
tura je za nami.

Tehnični opis: Bernardova
smer v Prisojniku — prven-
stvena — spominska;
čas plezanja: pet ur — 4.
oktobra 1969, višina stene 400
metrov;

ocena težavnostne stopnje:
III., IV.;
plezali: Niko Bernard, Tone
Žagar, Tone Novak in Janez
Zakrajšek.

»Toda tisti fant je že zdavnaj odšel. Sosedje, sa-
mo sosedje so morda kaj slišali,« si govori, ko za-
pušča zasebno hišico, ki jo je inženir najel in ki jo
bo morda celo odkupil, kakor je zadnjič govoril,
če se bo s tem strinjala tudi Hana, hišico na »sonč-
nem bregu sivega mesta«, kakor je rekel. »Hm, to
bi ne bilo slabo. Hana bo čez deset, petnajst let
vdova, bogata vdova. Lahko pa tudi prej, saj bi se
dalo inženirjev konec na kak način pospešiti. Hana
bi bila potem moja, samo moja,« se spominja svo-
jih načrtov, ki jih je naklepal in ki se jim še vedno
ne misli odpovedati, saj v svoji moški samodopad-
ljivosti ne more verjeti, da bi ga Hana kot skritega
ljubimca že do kraja črtala iz srca. »Jo bo že še za-
žejalo po meni! Saj sem jo zadovoljil, na vse načine
zadovoljil, kakor je nabrž ni še nihče. Vrt bo pre-
uredila, je rekla. Torej bo ostala tu. Ne bom je pu-
stil iz oči. Ne bom...«

4. Gospa Hana prikriva vznemirjenje, ko priprav-
lja zajtrk mlademu Tinetu ali »gospodu Valiju«, ka-
kor ga imenuje.

»Bala sem se že, da vas ne bo,« gospod Vali,« mu
govori.

Tinetu je zaradi zajtrka, ki ga ni pričakoval, a še
bolj zaradi tega »gospoda Valija« nerodno. Ljubše bi
mu bilo, ko bi ga klicala brez vzdevka gospod, brez
vzdevka, ki bi mu zvenel kot posmehljivka, ko bi ne
bilo v gospejinih besedah toliko odkritosrčne pri-
jaznosti in dobrote.

»Najprej bova pozajtrkovala, potem pa si bova
ogledala vrt in razmislila, kako ga bova uredila.«

»Kakor želite, gospa. Casa imam na pretek.«

»Pa sem se bala, da boste prišli šele popoldne.«

»Zakaj?« je Tine ne razume.

»Mislija sem, da so vas te dni že poklicali v to-
varno.«

SIVO MESTO

Gospejine besede so udarec naravnost v dušo.

»Nimam sreče,« postane Tine žalosten.

»Nimate sreče? Ne razumem vas.«

»Nisem med srečniki, ki so jih te dni zaposlili,«
je Tine jasnejši. »Vidite, gospa, drugi so šli danes
že prvič v tovarno na delo, jaz pa se bom moral
še naprej otepati z brezposelnostjo.«

»Toda, inženir Wildbach mi je vendar zagotovil,
da boste prvi med prvimi, nanovo zaposlenimi klju-
čavničarji vi.«

Tine molči.

»Najbrž oni drugi niso nič... hočem reči, da so
neizučeni pomožni delavci.«

»O ne, gospa, sami ključavničarji so! Sami klju-
čavničarji...«

»Tako?« se gospa začudi in zresni. »Pa ste bili
pri inženirju Wildbachu?«

»Ne. Ne upam si ga nadlegovati.«

»Ja, saj res,« se gospa zave, da je inženir Wild-
bach poleg mladega inženirja Rakarja največji strah
in trepet delavcev. »Nagle jeze je. Bolje je, da po-
trpite in čakate.«

»Drugega mi tako ne preostane.«

»Mogoče vam ne bo treba predolgo čakati? Mo-
goče boste že prihodnje dni prejeli vabilo v to-
varno?«

Prazno upanje. Že prevečkrat je tako upal, da bi
moglo biti drugačno.

»Nresreča me spremlja menda že od rojstva,«
pravi. »Mimo tega pa sem se te dni zameril še vse-
mogočnemu Mareju.«

»Mareju? Kdo je to?«

»Predsednik kovinarske strokovne organizacije.
Predsednik podružnice SMRJ,« poudari še s kra-
tico.

»In kaj ima ta predsednik pri zaposlovanju de-
lavcev v tovarni?«

»Veliko. Zelo veliko. V imenu organizacije pred-
laga delavce za zaposlitev. A če mu niso pri srcu,
jih črta s seznamov. Vidite, že z mojim očetom sta

si bila v laseh,« pripoveduje tudi o tem, čeprav
ne pove, da je bil oče član prepovedane komunistič-
ne stranke, vseeno pa pove dovolj, da gospa Hana
lahko spozna njegovo žalostno otroštvo in trdo mla-
dost, ki jo Tine živi.

Sicer pa gospa Hana pozna sama vso bridkost
in nesrečo revščine.

»To je hudo,« pravi. »Toda človek ne sme nikoli
izgubiti upanja.«

Tine se samo žalostno nasmehne.

»Upanje? Upanje je najbrž na svetu samo zato,
da spoznamo še globlje svoj brezup.«

»Niste preveč črnogledi, gospod Vali?«

»Ne, gospa. To ni črnogledost, marveč spozna-
nje. Ni prvič, da sem nad obljubami in zagotovili
razočaran.«

»Mlad ste še,« se nežno nasmehne gospa Hana,
kakor da bi hotela bodriti nesrečnega fanta.

»Mlad, seveda mlad. A najbrž ne bom prvi, ki
se bo ob brezupnih upanjih postaral.«

»Ah, nikar tako!« se ga gospa Hana rahlo dotak-
ne. »Raje bi vas videla veselega in srečnega.«

»Verjamem vam, gospa. Dobri ste.«

»No, da, hotela bi biti,« bi gospa Hana rada
ostala skromna.

»Najbrž sem preveč govoril,« pogleduje Tine na
uro. »Cas je, da začnem delati.«

»Res, celo uro sva klepetala,« obstane tudi Hanin
pogled na uro, a ji je takoj žal, saj je Tine s svo-
jimi besedami presekal pogovor, ki bi ga lahko
speljala v tok svojih skritih želja.

Sicer pa se je vse skupaj začelo drugače, kakor
je gospa Hana mislila. Že komisar Čarmak jo je
spravil ob sanjarjenje in razpoloženje, s katerim je
pričakovala prihod svojega »novega Valija«.

In tudi pogovor med njo in »Valijem« se je razbil
v vse prestvarni fantovi stvarnosti.

Ko pa se je siva skala stvarnosti zmehčala ob
»dobroti«, ki jo ji je pripisoval Tine, je v to »meh-
kobo« udarilo do sivine enolično tiktakanje ure.
Prvo nežno in toplo besedo, iz katere bi lahko po-
gnal pogovor, o kakršnem

je te dni večkrat sanjarila, so prečrtali suličasti
urini kazalci, se dotaknili tudi nje in jo spravili v
nepotrebno začudenje, da je minila že cela ura.

Morala bi zamahniti z roko in tako pretrgati ta,
za sanjarjenje in uresničitev svojih skritih želja
nepomembni vsiljivi čas, ki nas drobi sekundo za
sekundo, odkrhne z duše prahec za prahec, naj-
večkrat popolnoma neboleče, tako da niti ne opazi-
mo, da je našega bivanja sleherni sekundo za
prahec manj in se tega navadno zavemo šele, ko se
bližamo svojemu koncu in z grozo gledamo v sivi
prah minulosti, iz katerega izkopavamo svoje spo-
mine. Svoje lepe in bridke spomine, trenutke biva-
nja, ki smo jih v resnici čutili in živeli.

Teh pa je malo, tako malo. Komaj za drobno
prgišče. Vse drugo je prah, mrtvi sivi prah, ki ga
je čas oddrobil drobec za drobecm z našega bivanja.
Brezpomemben sivi prah mrtvih sivih ur, dni,
tednov, mesecev in let, ki nam ne povedo ničesar
več, ker v njih nismo doživeli nič lepega, nič takega,
kar bi nas radostilo ali bolelo. Tako radostilo ali
bolelo do zadnjega drobca naše duše, da bi ostalo
v nas do konca našega bivanja. To pa je samo
prgišče, drobno prgišče nevsakdanjih doživetij velike
sreče ali velikega trpljenja. Drobno prgišče naših
spominov, ki so naše pravo življenje, vse drugo pa
je prah, sivi prah pozabe, v katerem je pozabljena
tudi za nas same skoro vsa gora naših ur, dni,
tednov, mesecev in celo let, siva nasipina v puščavi
našega življenja, ki nam ne pove in ne odkrije
ničesar več.

Vse naše življenje je samo drobno prgišče spomi-
nov, ki jih lahko povemo sebi ali drugim v eni
sami uri ali največ v dveh, pa če živimo dvajset ali
sto let, vseeno, vse naše življenje je zgoščeno v eno
samo urico ali dve trenutkov resničnega in pravega
življenja, velikega za prgišče drobcev velike sreče in
velikega trpljenja. Malo, zelo malo, in bi ne bilo
niti za drobec več, pa če bi živeli tudi tisoč ali
deset tisoč let.

»Ah,« nemočno vzdihne gospa Hana, ker ne more
več speljati pogovora v tok svojih skritih želja, ki
jih je vse te dni snovala, načrtno snovala, kakor
načrtno snujemo svoje želje vsi, pri tem pa pozab-
ljamo, da ima usoda za slehernega popolnoma svoj
načrt, prečestokrat v popolnem nasprotju z našimi
načrti.

Štore - brez ton in odstotkov

Če bereš zgodovino Štor, je, kot bi bral zgodovino vse slovenske in jugoslovanske industrije. Začetki segajo v prejšnje stoletje, ko je zamudniška avstrijska monarhija uvidela, da bo le treba imeti lastno industrijo.

V Štorah beležijo začetek šele leta 1851. Takrat obratujeta kovačnica in železoli-varna, glavni izdelek pa so kovane oklepne ladijske plošče.

Šolarčki že vedo, da je bila stara Jugoslavija zaostala poljedelska država z nemarnim odnosom do industrije.

Tudi v Štorah je za predvojni in vojni čas po vrsti značilno sezonsko obratovanje, neizkoriščenost kapacitet in majhna zaposlenost.

Rast Štor po osvoboditvi je spet tipična za rast vse jugoslovanske industrije, pa naj praznujejo posamezna podjetja 25- ali 100-letnice obstoja: rekonstrukcije obratov in investicije v nove. V Štorah so osvojili novo proizvodnjo: surovo železo in jeklo, valjane izdelke, specializacijo proizvodnje valjev in izdelkov sive litine.

In tudi zadnja leta so takšna kot po vsej državi:

krize v reformi, iskanje novih poti, notranji pretresi.

Nemški tednik Der Spiegel vodi škodoželjno statistiko o

tem, koliko stavk je že bilo v novi Jugoslaviji. Ko smo prišli na obisk v Štore, jih je bilo tam sram, ker so delavci v enem od obratov železarne ravno prekinili delo. Pred tem smo kdaj to naredili na Ravnah, na Jesenicah in marsikje drugje. Kdo zna iti brez spotikanja po neznani poti? In naše samoupravljanje ter graditev socializma sta taka neizhojena pot.

Kdor pride enkrat v Štore, pozabit' tega pač ne more.

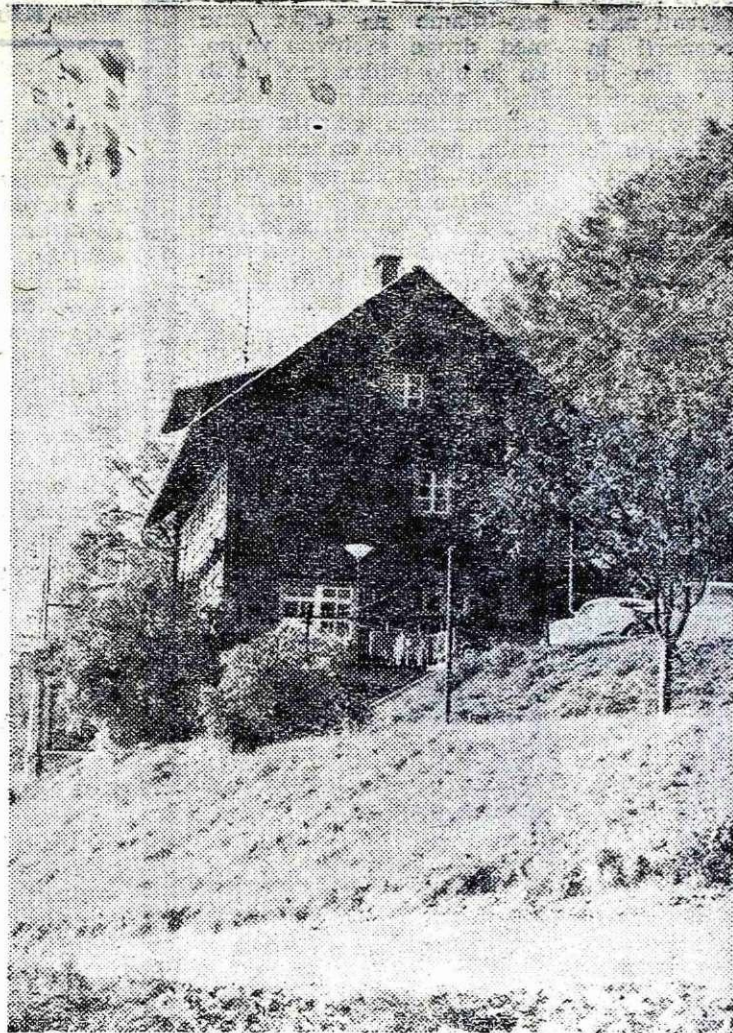
Naj bo poleti ali pozimi, ostanejo vedno trajni spomini.

To smo prepisali, ko smo listali po starejših letnikih tovarniškega glasila Štorski železar. Naprej je pesmica sicer šaljivo kritična, toda to kitico lahko razumemo tudi dobesedno in mnogi jo tako tudi pojmujejo.

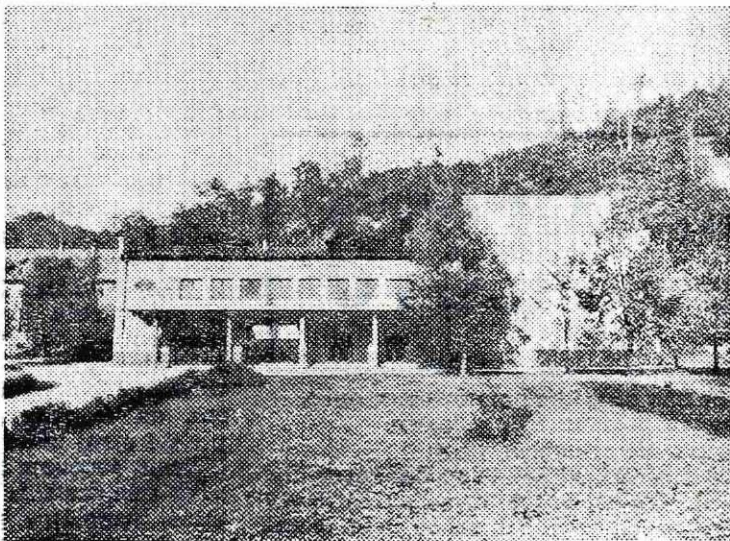
Predvsem domačini, rojeni Štorčani (Slovenski pravopis predpisuje rabo: Štorovčani, pa je za jezik kar nekam predolgo), potem delavci, ki so se bodisi priselili ali se še danes vozijo na šiht v železarno iz okoliških vasi. Sama lepa, zvočna imena so to:

Kómpole, Št. Janž, Svétina, Laška vas, Pečovje (kot ravensko Čečovje), Dramlje, Prožinska vas, Vrbeno, Ogorevec, Sv. Ana, Teharje. Vozijo pa se tudi od Rogaške Slatine, Poljčan ter s Kozjanskega, skupaj menda kar tisoč vsak dan.

Nepomembna vas so bile Štore vse do osvoboditve, danes pa štejejo okoli 4000 prebivalcev. Stari del kraja, stisnjen med hrib in cesto ter dvotirno južno železnico, je še danes tak, kot je bil desetletja. Kdor mi odraščal med temi temnimi hišami in strmel za vlaki v daljavo ali

S koče na Svetini je lep razgled na Kozjansko

Nov kulturni dom v Štorah

nosil čez tire očetu malico v železarno, se ne more navdušiti nad njimi.

Vse drugače pa je kilometer odtod, na planoti v novem stanovanjskem naselju Lipa. Tu stojijo moderni stanovanjski bloki, stadion, nova osnovna šola in metalurška industrijska šola z velikim internatom. Veseli in zdravi otroci se igrajo tod, nobeni barakarji več. Tudi razgled je vse drugačen kot v dolini Voglajne — širok, zelen in pester. Starih stavb je malo, skoraj bolj za kontrast so in za merilo, kaj vse so si Štorski železarji po vojski lepega zgradili.

Mimo stare šamotarne se pne cesta v hrib med griče. Listavci so doma ted, zato bregovi gorijo v jesenskem soncu. Po prvem klancu ne veš več, kje je železarna s svojim ropotom in dimom, po drugem si že na kmetih. Kake gruntarske bogatije tu nikoli ni bilo in je je tem manj danes. Shaja se pač in moped je ljudsko vozilo, ki iz dneva v dan brenči s kolovozov na asfalt pa spet nazaj v hrib.

Svojo žčnico za zimski šport in rekreacijo imajo štorski železarji in na Svetini planinsko kočo z razgledom na Kozjansko in zasavske hribe. Kolikor v prostem času niso pri družinah, na stadionu in kegljišču ter v kulturnem domu, so v teh prijaznih hribih, kjer po nekaj korakih skozi krvavo rdeče bukovje zaslušiš pod meglo Celje, komaj 5 km oddaljeno od Štor in tesno povezano z njimi prek lokalnih avtobusov.

Dobrodušni in prijateljsko zbadljivi ter duhoviti so štor-

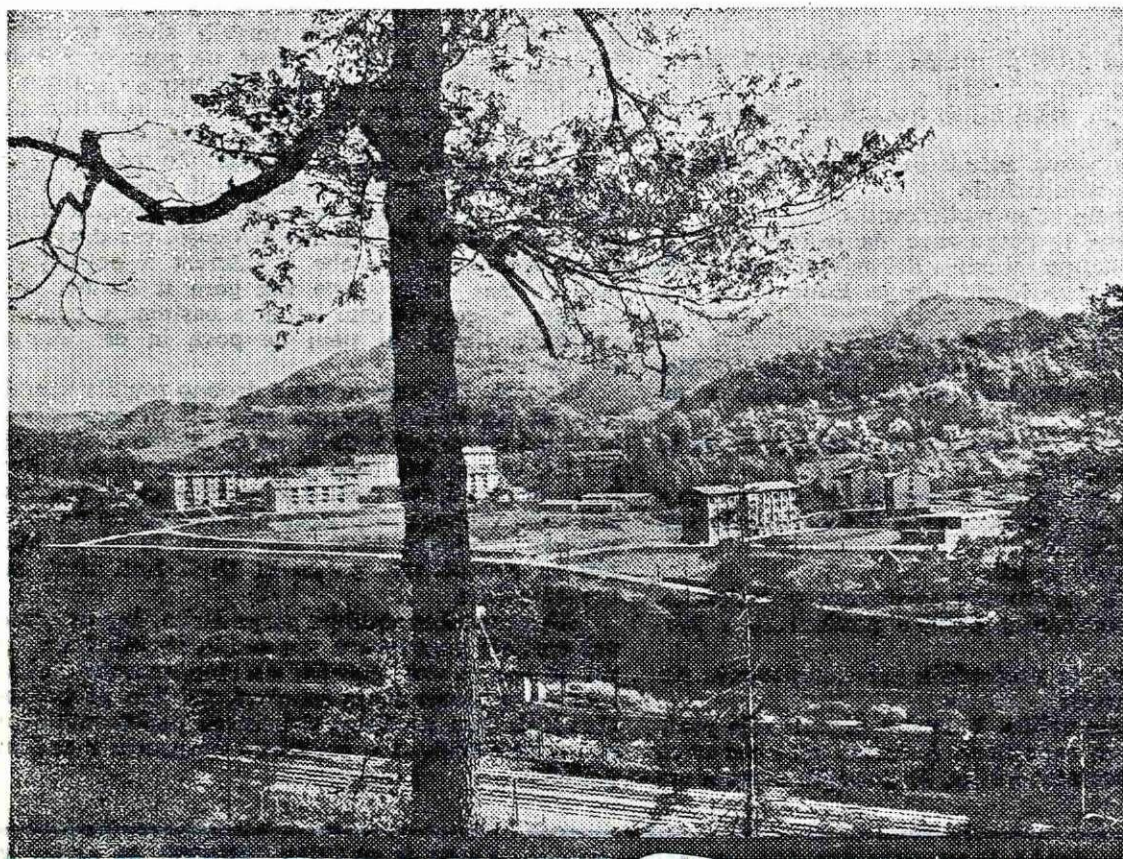
ski železarji. Zaradi take bližine večjega mesta (»pravda« o tem, kdo je komu predmestje še ni končana) ni bilo v Štorah nikoli potrebe po ustanavljanju lastne srednje šole, po lastnem politično upravnem telesu ali drugih takih institucijah, ki bi kraju dale poleg industrijske še kako drugo veljavo. Voglajna je zmeraj tekla proti Celju, pravijo, in z njo še kaj. Zato morda na prvi pogled vznujajo Štorčani vtis mehkobe in potrpežljivosti, ki sta gotovo tudi sestavini njihovega značaja, nikakor pa ne glavni, ali celo edini.

Nekam domače je in občutek topline da, ko človek skoraj ne more drugače z glavne ceste na Lipo ali Svetino, ne da bi se peljal dobesedno skozi železarno čez vse mogoče široke industrijske tire, kjer je treba presneto paziti na vlak. Zato pa so Štorčani tudi silno tesno povezani s svojo železarno in je natakario v bifeju skoraj bolj kot poklicnega političnega funkcionarja zanimajo, kako je s prekinitvijo dela, ali bo ugodeno zahtevam ali se bo kako drugače uredilo, da bo spet vse prav in ne bo prehudih zamud pri delu. Ženska radovednost ali več? Verjamemo, da več.

Ne, pohleven štorski železar prav gotovo ni, čeprav se ne zna in noče siliti kam v ospredje. Pri tem je prijazen, ustrezljiv in človeško odprt kot njegova pokrajina.

In čeprav se človek ne bi smel preveč zanašati na prve vtise o nekem kraju in ljudeh, bi ob slovesu od Štor vendarle prej pritrdili zgoraj napisanim verzom kot ne.

Marjan Kolar

Novo stanovanjsko naselje LIPA obdano z grički

Podpis pogodbe o ustanovitvi obrata ISKRE na Blejski Dobravi

Obrat Iskre tudi v jeseniški občini

V torek dopoldan so v prostorih skupščine občine predstavniki Elektromehanike, obrata Iskre v Kranju in pa predstavniki skupščine občine Jesenice podpisali pogodbo o ustanovitvi obrata ISKRE na Blejski Dobravi. Pogodbo sta podpisala direktor Elektromehanike-Iskre Boris Kryštufek in predsednik SOB Jesenice France Žvan. Po pogodbi bo skupščina občine do 1. maja prihodnjega leta pripravila primerne delovne prostore v novi zgradbi v velikosti 1.013 m², medtem ko bo notranjo opremo oskrbelo podjetje ISKRA. V novem obratu bi opravljali predvsem justažo ploščatih relejev za telefonske centrale in sestavo žičnih oblik, saj bodo po besedah direktorja Iskre letno povečevali proizvodnjo telefonskih naprav za 25 do 30 odstotkov. Ker pa v Kranju že primanjkuje primerne delovne sile, so se odločili za obrat na Jesenicah. Saj proizvodnja zahteva predvsem sposobno mlado žensko delovno silo. Predvidoma naj bi letno potrebovali 1.700.000 kosov ploščatih relejev kot osnovnih elementov.

Tako bi na Jesenicah že v prihodnjem letu dobilo zaposlitev sto oseb, predvsem deklet, medtem ko naj bi bilo do konca leta 1972 zaposlenih že 200 oseb. S tem naj bi v prihodnje precej rešili problem zaposlitve žensk v naši občini, posebno deklet s končano osnovno šolo. Po besedah predsednika SOB bi predvidoma v prihodnjem letu skupno z obratom ISKRE na novo odprli v naši občini kar okoli 230 delovnih mest za žene in dekleta.

S podpisom pogodbe se je predhodno strinjal tudi DS Elektromehanike, obrata ISKRE, pa tudi oba zbora skupščine sta dala potrebna

pooblastila predsedniku skupščine. Po podpisu je predsednik SOB Jesenice France Žvan za radio Jesenice dal naslednjo izjavo o tem, kaj pomeni nov obrat ISKRE za jeseniško gospodarstvo: Ta obrat pomeni sestavni del naših prizadevanj, ki so v sklopu srečnih okoliščin in istovetnih interesov iz Elektromehanike v Kranju — obrata ISKRE tu našla in bodo našla svojo realizacijo. To je delček naših prizadevanj. Ta-

kih prizadevanj in realizacij bo potrebno še veliko, da bomo lahko čez določeno vrsto let govorili o normalni strukturi zaposlenosti, o dovolj heterogeni strukturi gospodarstva in podobnem. Mislim, da ni potrebno računati, da bo z enim samim takim obratom na Jesenicah kar čez noč vse drugače. Bo bolje, vendar bo treba še veliko takih prizadevanj, da bo nekoč dobro.

T. Lipicar

Jože Tresoglav višji gasilski častnik

V septembru 1969 je v poklicni gasilski brigadi v Ljubljani skupaj s tov. Valentinom Kejžarjem tudi Jože Tresoglav pred izpitno komisijo Gasilske zveze Slovenije uspešno položil izpit za višjega gasilskega častnika.

Jože Tresoglav je član Gasilskega društva Jesenice — mesto že od leta 1928. Zaradi izredne požrtvovalnosti, pridnosti in sposobnosti si je pridobil pri gasilcih tako zaupanje in priljubljenost, da je že od leta 1945 do danes predsednik Gasilskega društ-

va Jesenice, večkratni predsednik občinske gasilske zveze Jesenice ter eden od prvih članov nadzornega odbora Gasilske zveze Slovenije. Za svoje vestno in požrtvovalno delo v gasilski organizaciji je dobil več odlikovanj kot: odlikovanje Gasilske zveze Slovenije I., II. in III. stopnje, odlikovanje gasilske zveze Jugoslavije II. in III. stopnje in značko za 40-letno službovanje v gasilstvu. V letošnjem letu pa ga je zaradi neumornega dela pri organizaciji gasilstva ter še vedno zelo aktivnega dela v gasilstvu, saj ne mine gasilska akcija, proslava ali nastop, pri katerem ne bi sodeloval tudi Jože, odlikovala GZS z enim najvišjim odlikovanjem Gasilske zveze Slovenije »Gasilsko plemenico I. stopnje«. Tudi v železarni Jesenice, kjer je bil zaposlen celih 35 let, je bil zelo priden in je bil odlikovan z »medaljo dela«.

Novemu višjemu gasilskemu častniku Jožetu Tresoglavu čestitamo k uspešno položenemu izpitu in napredovanju ter mu želimo, da bi bil še dolgo vrsto let pri gasilcih tako aktiven kakor je bil doslej.

Radio klub Železar bo pričel s tečaji

Po nekaj mesecih odmora namerava radio klub Železar pričeti s tečaji radiotehnike in radiotelegrafije. Nadaljevalni tečaj iz radiotelegrafije se bo pričel 12. novembra ob 16. uri. V tem napovedanem času bomo sprejemali tudi prijave za tečaje iz radiotehnike in radiotelegrafije. Oba tečaja se bosta pričela iz osnove.

S tem je dana možnost mladim, da se seznanijo z najbolj zanimivo panogo današnje tehnike. Radiotehnika se vedno bolj razvija in se uvaža na vseh področjih v industriji, kakor tudi v privatnem življenju, kjer nam je v pomoč in razvedrilo.

Mladim bo ta tečaj zelo koristen, posebno še, če se odločijo za poklic radiomehanika, kakor tudi za nadaljnji študij. Mladinci, ki se bodo odločili za ta tečaj, bodo lahko pri odsluženju vojaškega roka v JLA pridobljeno znanje še izpopolnjevali.

Radio klub namerava prirediti tudi tečaj radiotelegrafije za vojaške obveznike. Namen tega tečaja je, da si obvezniki osvežijo že pridobljeno znanje. Tečajniki bodo tudi polagali izpite, ki se jim bodo šteli kot vojaška vežba. Vsi prijavljenci bodo pismeno obveščeni o začetku tečaja.

Radiotelegrafisti, ki imajo izpite oziroma dovoljenje za delo na radioamaterskih frekvencah, imajo na voljo klubski oddajnik s pozivnim znakom YU3DNA, na razpolago so tudi QSL kartice. Za morebitne informacije se lahko obračate vodji P. P. S. tovari-

šu Ermanu (elektro delavnica).

Radio klub ima v svojem programu za izvršiti še veliko nalog, vendar zaradi skromnih finančnih sredstev vsega ne bo mogel izpolniti. Časopis »Radioamater« v oktobrski številki navaja možnosti pridobivanja finančnih sredstev za krepitev in razvoj radioklubov. Pri tem poudarja, da bi radioklubi lahko nudili usluge družbenim organizacijam z raznimi deli in uslugami, ki bi jih klubi lahko izvedli. Poleg tega bi morali tudi ostali organi posvetiti radioklubom več pozornosti zlasti v pogledu organizacije in utrjevanja vseplošne narodne obrambe.

Mladinski klubi in ostale organizacije bi morale tesno sodelovati zlasti pri organiziranju predavanj o radio in TV tehniki. Taka predavanja bi zelo koristila mladim, pa tudi starejšim občanom.

Veliko možnosti je, da bi se radio klub Železar razvil in razširil svojo dejavnost do take stopnje, da bi postal nepogrešljiv, tako kot je danes že nepogrešljiva radijska postaja na Jesenicah.

Franc Gracer

Klic na pomoč ponesrečenim v Banjaluki

Radioklub »Železar« je na svojem primopredajnem kanalu sprejel sporočilo od radiokluba YU1ACJ, ki je pozival vse radiomaterje, da sporočijo vsem pristojnim o nesreči v Banjaluki in okolici in o potrebni pomoči ponesrečencem v obliki sanitetnega materiala in hrane.

To sporočilo je telegrafist tov. Erman takoj oddal na ustrezno mesto. Da so naši organi že bili obveščeni, je zasluga dobrih telefonskih zvez, predvsem v Sloveniji.

Ob tej priložnosti lahko opozorim na pomanjkljivost vseh elektrozvez ob takih in podobnih nesrečah, to je na izpad električnega toka, s

čemer so praktično vse zveze brez koristi. To se je pokazalo zelo očitno tudi v Banjaluki.

Prav bi bilo, da bi naši pristojni razmišljali tudi o nabavi ustreznih agregatov, ki bi ob eventuelnih elementarnih nesrečah lahko nadomestili izpad električnega omrežja. Posebna pozornost bi morala veljati tehnični opremljenosti naše splošne ljudske obrambe.

Želja vsakega občana je, da ne bi nikoli preživljal skopljske in banjaluške nesreče, vendar pa moramo sprejemati in izvajati vse ukrepe in tehnične priprave, ki zagotavljajo našo varnost.

Franc Gracer

Kri je zdravilo!

O izhodiščih za financiranje otroškega varstva in dodatka za otroke v letu 1970

Na skupni seji sekretariata konference za družbeno aktivnost žensk Slovenije, izvršnega odbora Zveze prijateljev mladine Slovenije in sekretariata sekcije »Zdravstvo v samoupravnem sistemu« pri republiški konferenci SZDL Slovenije, so govorili o financiranju otroškega varstva in dodatka za otroke v letu 1970. Na začetku je bil podan pregled o formiranju sredstev za otroško varstvo v letu 1969 ob prispevni stopnji 1,8 od osebnega dohodka in 1,6 od pokojnin in pri delitvenem razmerju 80:20 (sredstva namenjena za otroški dodatek in sredstva namenjena za razvoj otroškega varstva), nadalje o delovanju organov samoupravljanja, ki jih je določil zakon o financiranju nekaterih oblik otroškega varstva v posameznih družbeno-političnih skupnostih.

Ugotovljeno je, da so letos zabeležili hitrejši razvoj materialne baze otroškega varstva. Sredstva, ki so bila na podlagi zakona zbrana za neposredno otroško varstvo, so ustvarila možnosti, da bodo družbeno-politične skupnosti letos pridobile več kot 2.000 novih mest v vzgojno-varstvenih zavodih, v letu 1970 pa nadaljnjih 3.000, medtem ko je bil do leta 1968 povprečni letni porast le okoli 500 do 600 mest.

V zvezi z otroškim dodatkom ugotavljajo, da se zmanjšuje število otrok, ki prejemajo otroški dodatek in da vrednost otroškega dodatka pada. Zaradi tega je nastal presežek sredstev v višini 2 milijardi starih dinarjev, za katere izvršni svet skupščine SRS predlaga, naj bi se uporabila za ureditev razmer v dijaških domovih oziroma za štipendije.

V nadaljevanju so sprejeli stališča o izhodiščih za financiranje otroškega varstva in otroškega dodatka v letu 1970. V njih je poudarjeno, da se v letu 1970 nadaljuje z uresničevanjem nekaterih oblik otroškega varstva in otroškega dodatka po zakonu začitane politike in da je treba krepiti družbeno skrb za uspešen razvoj otrok ter pomoč družinam, zlasti tistim z

več otroki. Zato naj bi se držala prispevna stopnja za otroško varstvo v višini 1,8% od osebnega dohodka in 1,6 odstotka od pokojnin. Ohranilo naj bi se najmanj dosedanje delitveno razmerje 80:20 med sredstvi, namenjenimi za otroški dodatek in sredstvi za razvoj otroškega varstva. Enako stopnjo je treba zadržati za nadaljnje srednjeročno obdobje, da bi tako zagotovili vsaj sedanjí tempo razvoja in realizacijo že sprejetih srednjeročnih programov razvoja otroškega varstva za predšolske in šolske otroke. Samo s stalnimi in namenskimi sredstvi, ki jih določa zakon, bo namreč mogoče dobiti dodatna sredstva za hitrejši razvoj omrežja vzgojno-varstvenih zavodov. Nikakor ni sprejemljiv predlog izvršnega sveta skupščine SRS, da bi se prihranjena sredstva v skladu otroškega dodatka prelila na drugo področje potrošnje, oziroma porabila za druge namene. Področje otroškega varstva je vseskozi zapostavljeno, še posebej je bilo prizadeto ob uveljavitvi gospodarske reforme. Zato se denar, ki je bil z zakonom namenjen temu področju, ne sme odtujiti. To stališče je pogojeno s tem, da še vedno niso rešena osnovna vprašanja družbenega varstva otrok, kot so: zdravstveno varstvo šolarjev, varstvo predšolskih otrok, podaljšano bivanje šolarjev, vsaj tistih, katerih starši so zaposleni, prehrana otrok in rehabilitacija razvojno motenih otrok. Republiška skupnost otroškega varstva naj bi presežek denarja v skladu otroškega dodatka namenila za hitrejšo urejanje teh vprašanj.

Cenzus in višino otroškega dodatka je potrebno v prihodnjem letu nujno valorizirati ob upoštevanju porasta življenjskih stroškov in osebnih dohodkov v zadnjih dveh letih, da bi se preprečilo poglabljanje socialne diferenciacije. To so utemeljili s tem, da se število otrok, za katere se izplačuje otroški dodatek, zmanjšuje. Otroški dodatek je treba valorizirati, ker je občutno padla tudi njegova realna vrednost.

Priporočili so, da naj republiška skupnost otroškega varstva v letu 1970 sprejme v svoj program dela zlasti naslednje naloge:

- močnejše naj se zavzame, da bodo občinske skupščine hitreje prišle do srednjeročnih programov otroškega varstva; v ta namen naj poleg strokovne pomoči in sodelovanja z občinskimi skupščinami po potrebi tudi materialno podpre izdelavo njihovih programov,

- še naprej se zavzemati za racionalno gradnjo varstvenih ustanov in tipizacijo elementov,

- bolj učinkovito kot doslej naj podpre urejanje materialnih razmer pri tistih

oblikah varstva otrok, ki imajo pomen za vso republiko.

Skupaj z republiško izobraževalno skupnostjo naj se izoblikuje trdnjši sistem financiranja vzgojno-varstvenih dejavnosti. Vzporedno s programom razvoja materialne osnove moramo redno usposabljalati tudi kadre za vzgojo in varstvo otrok.

Ostala so odprta še nekatera vprašanja, ki bi jih morali v bližnji prihodnosti preučiti in zanje najti ustrezne rešitve. To se predvsem nanaša na delovno razmerje zaposlene matere, zagotovitev delovnega mesta po porodu, bolniški dopusti za čas otrokove bolezni, delovni čas in odda-

ljenost od delovnega mesta in beneficiranje delovne dobe glede na funkcijo materinstva.

Smatrali so, da je treba preučiti vse oblike posredne in neposredne pomoči družinam z več otroki pri pridobitvi in plačevanju stanovanja. Sedanji sistem stanovanjske izgradnje je popolnoma izključil socialni kriterij, to pa prizadene družine z nižjimi dohodki in družine z več otroki.

Ker sedanji sistem otroškega dodatka popolnoma izključuje od te pravice otroke kmetov, bi bilo potrebno ob ustreznem dohodkovnem cenzusu najti sistem, da bodo tudi ti otroci deležni družbene pomoči. B.

Spremembe pravilnika o načinu uveljavljanja pravic do zdravstvenega varstva

Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj je na svojem zasedanju dne 29. septembra 1969 sprejela nekatere spremembe pravilnika o uveljavljanju pravic do zdravstvenega varstva.

Omejitev v 5. členu pravilnika, ki določa, da imajo zavarovane osebe, zavarovane pri KZSZ Kranj, pravico uveljavljati zdravstveno varstvo (splošno in specialistično) pri vseh zdravstvenih zavodih na območju občine, v kateri imajo stalno bivališče, ali pa so tam zaposlene, je odpravljena.

Po sklepu skupščine je 5. člen pravilnika spremenjen tako, da imajo zavarovane osebe pravico, da uveljavljajo zdravstveno varstvo v zdravstvenih zavodih (splošnih in specialističnih ambulantah) na območju komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj.

Ker so z novo organizacijo zdravstvene službe obratne ambulante postale delovne enote zdravstvenih domov, so s tem obratne ambulante izgubile pomen obratnih ambulant v prejšnjem pomenu. Tako je odpadel tudi 4.

odstavek 5. člena pravilnika o uveljavljanju zdravstvenega varstva, ki določa, da imajo pravico do zdravstvenega varstva v obratnih ambulantah gospodarskih organizacij samo delavci iz te gospodarske organizacije, če so se odločili za zdravljenje v teh ambulantah. Po novi organizaciji zdravstvene službe se v obratnih ambulantah lahko zdravijo vsi aktivni delavci gospodarskih organizacij.

Zdravljenje v naravnih zdraviliščih je dopustno samo kot nadaljevanje ali nadomestilo bolničnega zdravljenja.

Zavarovane osebe se lahko napotijo samo v tista naravna zdravilišča, za katera je ugotovil pristojni sekretariat za zdravstvo, da izpolnjujejo pogoje za zdravljenje bolnikov. Na zdravljenje v zdravilišče lahko pošlje samo komisij bolnišnice, kadar gre za neposredno nadaljevanje stacionarnega zdravljenja, oziroma zdravniška komisija, če gre za nadomestno zdravljenje.

Po treh tednih zdravljenja v naravnem zdravilišču mora le-ta, v kolikor je zdravljenje še potrebno, zahtevati odobritev podaljšanja od zdravniške komisije komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj.

Če je zdravljenje potrebno, pa se po veljavnih predpisih ne more odobriti plačila v celoti, lahko zdravniška komisija odobri koriščenje zdravstvenih storitev do dobe treh tednov na račun komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. S tem je dana možnost, da se zavarovane osebe zdravijo v naravnih zdraviliščih v mejah spremembe pravilnika tudi na ta način, da zavod za socialno zavarovanje plača stroške za zdravljenje, zavarovana oseba pa nastanitev in hrano.

Važna sprememba pravilnika je tudi v tem, da delav-

cem, katere gospodarska organizacija začasno pošlje na delo v kraj izven svojega sedeža, lahko v primeru nezmožnosti za delo zaradi bolezni, poškodbe ali poroda, odredi bolniški dopust tudi zdravnik zdravstvenega doma, ki je krajevno pristojen za začasno delovno mesto.

Potni stroški se ne zmanjšujejo za predpisano vsoto 340 N din, če zavarovana oseba mesečno opravi pet ali več potovanj, zaradi zdravljenja. S tem popravkom se bodo občutno znižali stroški za potovanja tistim zavarovanim osebam, ki morajo po nalogu lečečega zdravnika pogosto iskati v zdravstvenih zavodih zdravstvene storitve kot so injekcije itd.

Spremembe tega pravilnika so pričele veljati 18. oktobra 1969.

Skupščina je tudi sprejela sklep o novih zneskih pogrebnine za zavarovane osebe.

Tako veljajo za vse primere, ki so nastali po 1. oktobru 1969, zneski pogrebnine za osebe, zavarovane na območju komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Kranj:

1. Za umrlo zavarovano osebo, katere pogreb je oskrbel pogrebni zavod ali druga organizacija:

- 600 N din, če je umrla oseba starejša od 7 let,

- 380 N din, če je umrla oseba stara manj kot 7 let.

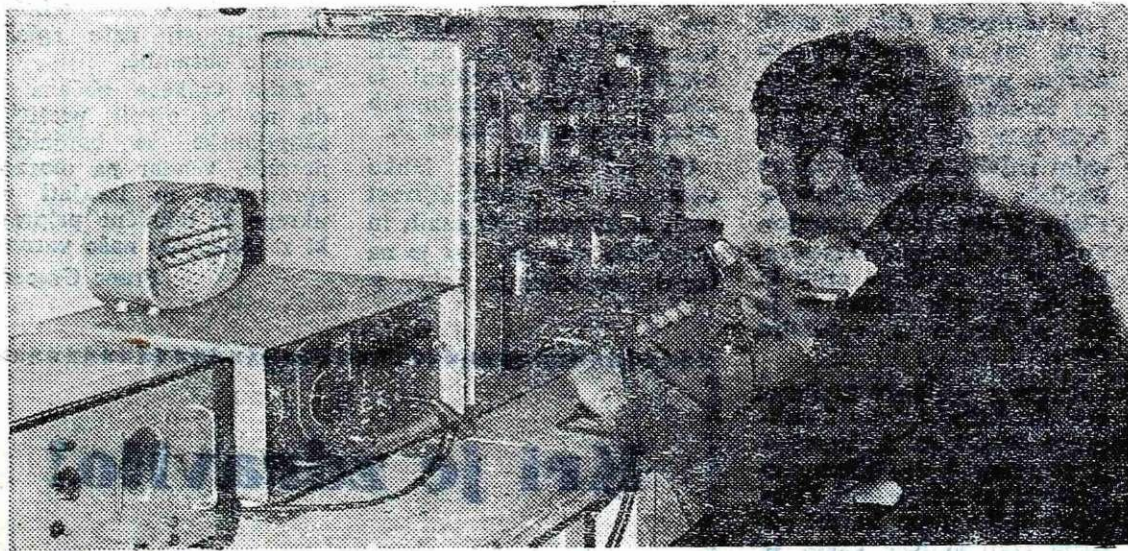
2. Če pogreba ni oskrbel pogrebni zavod ali druga organizacija:

- 500 N din, če je umrla oseba starejša od 7 let,

- 300 N din, če je umrla oseba stara manj kakor 7 let.

Za mrtvorojenega otroka se izplača pogrebina le v primeru, če je bil pogreb opravljen kakor za ostale umrle osebe.

S tem sklepom so se pogrebnine le delno približale resničnim stroškom pokopa umrle osebe. Z. T.

Radio Klub Železar bo pričel s tečaji — preberite zapis na 11. str.

Srečanje s pesnikom

Pravzaprav do nedavna nisem niti vedela, da na Jesenicah poleg Miha Klinarja in Vladimirja Bruna živi in ustvarja pesnik Valentin Cundrič. Ko sem nekega dne brskala med pesniškimi zbirkami v jeseniški knjižnici, sem povsem slučajno naletela na njegovo zbirko. Po prelistavanju in prebiranju so me njegove pesmi povsem prevzele in očarale. Prava, iskrena lirika kaže iz njegove zbirke, pesnik je daleč od modnega svetobolja. Pesnik je zdaj prešerno razpoložen, zdaj se spet trpko izpoveduje in slika moreče malomeščansko vzdušje. Zelo lepi so ljubezenski dvogovori, za katere pravijo, da so po Zupančiču eni najbogatejših v slovenski poeziji. Njegove preproste, neizumetničene pesmi so neizmerno bogate v izrazu.

»Veste, prav nič se vam ni treba opravičevati, ker niste prebrali pesmi moje prve pesniške zbirke, kajti obe zbirki sta že dolgo razprodani,« mi je pomagal iz zadrege prijazni pesnik Valentin Cundrič. Takoj mi je prinesel zbirke in izrezke iz časopisov ter revij, kjer je objavljali svoje pesmi. Pokazal mi je tudi ocene, ki so jih o njegovem delu napisali priznani slovenski kritiki.

»To ni refleksivna lirika zrelega, že dokončno formiranega poetičnega, ki s suverenim pogledom objema svet in življenje. Nekaj naivno otroškega, nekaj, kar zaupa in veruje je v teh pesmih in prav to je njihov čar, ki premaga bralca, brž ko se poglobi v mlado svežino KROTKEGA JUTRA,« je zapisano

v spremni besedi pesniške zbirke.

Pesnik se je rodil v Poljščici pri Gorjah, po gimnaziji, ki jo je končal na Jesenicah, se je vpisal na filozofsko fakulteto v Ljubljani, kjer je študiral slavistiko, zdaj pa že nekaj let poučuje slovenščino na osnovni šoli Prežihov Voranc na Jesenicah.

Profesor Cundrič, kdaj ste začeli pisati pesmi in kdo vas je pri tem usmerjal?

»Začel sem že z osmimi leti, največ pa je name vplival profesor Jože Sifrer na jeseniški gimnaziji.

Kje ste objavljali?

»Objavljali sem v Mladih potih, sodeloval v Reviji 57, Borcu, Planinskem vestniku, Naši sodobnosti, Problemih, Dialogih in drugih revijah. Moji pesniški zbirki »Krotko jutro« in »Pojoči grm« sta izšli v 800 in 600 izvodih in sta razprodani. Pesmi so prevedene tudi v srbohrvaščino in makedonščino.

Prav gotovo je razlika med vašimi prvimi pesmimi in tistimi, ki so nastale pozneje.

»Razlika je v zgradbi, v vsebini in ideji sami. Pesmi

starejšega datuma so bežni vtisi, skice in zapisi, od leta 1965 dalje pa so v glavnem ciklični. Vsebniska razlika je v velikem razločku stilnih sredstev. Pri prejšnjih pesmih gre za dematerializacijo narave, v novejših pa za spreminjanje čustva v materijo.

Ali ste jeseniškemu občinstvu že kdaj predstavili svoje delo?

»Sodeloval sem na literarnem večeru Mladih potov, drugače pa se publiki še nisem predstavil.

Zelo kratki in smiselni so bili njegovi odgovori. Ničesar takega mi bilo med pogovorom, kar bi dalo slutiti, kako je ponosen na svoje delo. Nasprotno. Dobila sem občutek, da je skoraj preveč skromen in preprost. Morda ga prav zaradi tega Jeseničani tako malo poznajo. Ni bilo iz vpljudnosti, ko sem mu ob slovesu rekla, da nestrno pričakujem njegovo naslednjo zbirko, ker bo prav gotovo našla častno mesto med knjigami v moji knjižni omari.

D. Sedej

Kako bo s šolo v Javorniških rovtih

V sredo 29. oktobra je bila 3. redna seja sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri SOB Jesenice, na kateri so navzoči razpravljali o poslovniku sveta ter potrdili poslovnik žirije za podeljevanje Čufarjevih in Gregorčičevih plaket zaslužnim občanom s področ-

ja kulture in telesne kulture. Razpravljali so o priporočilu Društva bibliotekarjev Kranj, ki združuje strokovne in amaterske delavce, ki se na Gorenjskem ukvarjajo s knjižničarstvom. Namen društva je razvijati knjižničarstvo, strokovno usposabljanje svoje članke ter širiti knjigo in branje med čim širše plasti prebivalstva, zato bo tudi svet preko sklada postal podporni član društva.

Janko Pribošič je bil imenovan kot predstavnik javnosti v svet gledališča Tone Čufar, navzoči na seji pa so razpravljali tudi o možnih kandidatih z našega področja za Prešernovo nagrado, ki jo bodo vsako leto podeljevali zaslužnim delavcem s področja kulture, umetnosti in znanosti na Gorenjskem.

Daljši časa pa so se zadržali ob pismu, ki ga je na svet naslovila osnovna šola na Koroški Beli ob problemu pouka otrok z Javorniškega rovta v zimskem času, ko ne bo mogoč prevoz s kombijem na matično šolo. Vodstvo osnovne šole Koroška Bela predlaga tri možnosti: da se ponovno usposobi stavba v Javorniškem rovtu, da bi cesto tudi v zimskem času čistili in vzdrževali, ali pa da bi otroci prebivali na Koroški Beli, kjer bi jim uredili bivanje in hrano. Ker šolska stavba v Javorniških rovtih, prav tako tudi dom na Pristavi nista primerni za pouk, so se navzoči bolj zavzemali, da bi cesto v Javorniški rovt tudi pozimi vzdrževali in tako učence vozili dnevno na Koroško Belo.

T. L.

Čestitamo

Poldetu ULAGI, vestnemu članu našega kolektiva, dolgoletnemu ravnatelju TSS in predsedniku osnovne organizacije sindikata ŽIC ter delavske univerze, ki ob svoji 60-letnici še vedno uspešno opravlja najrazličnejše funkcije, ob visokem jubileju iskreno čestitamo.

Uprava Zavoda ŽIC
in sodelavci

Malo več humanosti in solidarnosti

Začetek krvodajalske akcije nam kaže na zelo slabo udeležbo v tem plemenitem dejanju.

Dragi sodelavci, res, da smo v proizvodnji, da so problemi v Železarni še vedno veliki in jih je treba reševati, toda reševati moramo tudi človeka, saj je temelj družbe. To pa bomo lahko naredili le, če izpolnimo eno osnovnih človekovih dolžnosti!

Kaj ni težko poslušati besede nekoga, ki bo morda že jutri potreboval to plemenito tekočino, češ, kaj bi dajal kri, še jaz jo imam premalo?

Ravno v takih primerih bi morali vodilni delavci prepričati delavce o pomembnosti te akcije.

Dragi borci, sprašujem vas: vi ste mnogo pretrpeli, mnogo darovali, da mi mladi živimo v urejeni socialistični družbi. Prepričana sem, da je vsak od vas videl tovariša, ki

mu je krogla pretrgala žilo in je moral umreti zaradi krvavitve. Kaj vam ni bilo hudo pri srcu, ko ste bili priča smrtnim krčem soborca in mu niste mogli pomagati? Spomnite se teh trenutkov in povejte mladim ljudem, ki delajo z vami, kaj vse lahko naredijo s svojim plemenitim dejanjem.

Avtomobilisti, šoferji, kaj ste prepričani, da ne boste nikoli potrebovali krvi neznanca, ki vam bo rešila življenje?

Še mnogi so, ki se jim zdi krvodajalska akcija nepomembna, kljub temu pa se zavedajte, da bo kozarček vaše krvi marsikomu rešil življenje, morda tudi vam, morda vašim svojcem.

Kaj ni najlepši trenutek rešiti ponesrečenca in gledati, kako se smrt in tesnoba počasi umikata iz obraza in kako se obenem z bledim nasmehom okrevajočega pojavi tudi upanje?

Ivanka Špehonja

Pestra razstavna dejavnost

V petek 31. oktobra so v mali dvorani Delavskega doma odprli že enajsto likovno razstavo v tem letu. S svojimi deli se predstavlja likovni pedagog, akademski slikar Janez Ravnik z Bleda. Uvodni kulturni program je izvajal pionirski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc pod vodstvom zborovodja Janka Pribošiča, na klavirju pa je dela Heidna, Beethovna, Mozarta in Schuberta spremljala Rajka Pejič. Otvoritvi pa sta poleg razstavljalca in domačinov prisostvovala tudi predsednik in tajnik občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij Radovljica.

Razstava bo odprta do vključno 12. novembra, vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure.

Še v tem mesecu pa bo od 20. do 25. novembra fotoklub Andrej Prešern z Jesenic imel v mali dvorani medklubsko fotorazstavo, na kateri se bo s svojimi umetniškimi fotografijami predstavilo 30 fotoamaterjev iz osmih klubov iz Slovenije in Jugoslavije. V počastitev dneva republike pa bodo odprli že tradicionalno kolektivno slikarsko razstavo člani likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar.

Vozniki motornih vozil - vaše mesto je med krvodajalci!

Do srede, do 12. t. m. je bilo v našem kolektivu prijavljenih le 580 krvodajalcev, kar je pod vsemi pričakovanji. Največ je prijavljenih sodelavcev iz HVŽ in sicer 81, sledi valj. 1300 s 62 in upravne službe s 61 krvodajalci.

Pravila igre za hokej na ledu

4

Kazni vratarjev

Ce vratar povzroci prekršek, ki mora biti kaznovan z malo, veliko ali disciplinsko kaznijo, ta ne prestaja kazni sam. Namesto njega prestaja te kazni katerikoli igralec lastnega moštva, ki je ob prekršku na drsališču. Tega igralca določi kapetan moštva. Ce vratar povzroci drugo veliko kazen v isti igri mu mora biti dosojena disciplinska kazen igre. Ce je vratarju dosojena disciplinska kazen igre ali kazen igre prevzame njegovo vlogo igralec, ki ga določi kapetan kaznovanega moštva. Ta igralec lahko obleče celotno vratarjevo opremo, za kar mu je navoljo 10 minut. Ta igralec s tem pridobi vse vratarjeve pravice. Takega namestnika ni moč zamenjati. Rezervni vratar ne more prestajati kazni ali biti zamenjan namesto kaznovanega vratarja. Ce vratar zapusti svoj vratarjev prostor in se spusti v prepir, mu je dosojena mala kazen. Časomerilec kazni je dolžan opozoriti sodnika, ko je vratarju dosojena druga velika kazen v igri.

Odložene kazni

Ce je tretji igralec nekega moštva kaznovan medtem, ko druga dva igralca istega moštva služita kazen, se pričetek prestajanja kazni tretjega igralca ne začne, dokler ne izteče čas kazni enega izmed že kaznovanih igralcev. Ne glede na to mora tretji kaznovani igralec takoj na klop za kazni, vendar ga na ledu zamenja namestnik toliko časa, dokler kazen kaznovanega igralca ne prične teči. Ce ima neko moštvo tri igralce, ki služijo kazen istočasno in se zaradi pravila o odsluženih kaznih nahaja na drsališču namestnik, se ne more nihče od teh kaznovanih igralcev vrniti iz klopi za kazni na drsališče, dokler ni igra prekinjena z izjemo, če je čas kazni dveh igralcev istega moštva iztekel v istem trenutku ali kratko drug za drugim, predno je bila igra ustavljena, ima njuno moštvo pravico do več kot 4 igralcev na drsališču (3 igralci na drsališču in vratar). Zaradi tega lahko časomerilec za kazni dovoli igralcu, ki ga je imenoval sodnik, da se ta vrne na drsališče, čeprav ni prekinitev igre. V primeru odloženih kazni sodnik pošlji časomerilcu za kazni, da se lahko kaznovana igralca, katerima je kazen potekla, vrne na led le, če je prekinitev igre ali, če je namestnik odšel z ledu. Ce kazni dveh igralcev istega moštva iztečeta istočasno, mora kapetan ali njegov namestnik povedati sodniku ob času, ko je kazen iztečena, kateri od obeh igralcev naj se prvi vrne na drsališče.

To velja, če se namestnik za tretjega kaznovanega igralca ni vrnil iz drsališča. V

primeru, ko se namestnik odstrani, se lahko oba igralca vrne na led istočasno. Tega igralca sodnik pove časomerilcu za kazni. Ce sta istočasno izrečeni velika in mala kazen različnim igralcem istega moštva, vpiše zapisnikar malo kazen kot prvo.

Javljanje kazni

Ce povzroci igralec moštva, ki je v posesti ploščice prekršek, katerega posledica je mala, velika ali kazen igre, sodnik takoj prekine igro in dosodi kršilcu kazen. Ce povzroci igralec moštva, ki ni v posesti ploščice prekršek, katerega posledica je mala, velika ali kazen igre, sodnik naznači kazen s tem, da kaže na igralca, ki je prekršek izvršil, ter po zaključni akciji moštva, ki je bilo v posesti ploščice takoj zapiska, ter kaznuje naznačenega igralca, ne glede na druge prekrške. Ce gre v takem primeru za malo kazen in je medtem dosežen zadetek, se to malo kazen ne dosodi. Velika kazen in kazen igre pa je dosojena kot običajno, ne glede na to ali je zadetek dosežen ali ne. Ce zadetka ni, se ploščica meče na mesto, kjer je bila igra prekinjena. Ce v času ko sodnik čaka z žvižgom zaradi prekrška igralca moštva, ki ni v posesti ploščice, moštvo v posesti ploščice izvede prepovedan dolgi strel, ustrelji ploščico prek ograje ali povzroči, da se s ploščico ne more igrati, se ploščica meče v nevtralni tretjini ob obrambni modri črti moštva, ki je ploščico imelo v posesti. Ce sodnik naznači naslednjo malo kazen proti moštvu, ki je že oslabiljeno zaradi ene ali več malih kazni ali malih kazni v klopi, ter pred prekinitvijo zadetek doseže moštvo, ki ni storilo prekrška, se zadetek prizna, signala za kazen ni in prva od že uveljavljenih kazni avtomatično preneha. Ce pride do drugih prekrškov v isti fazi igre ali potem, ko je sodnik prekinil igro, morajo biti igralci, ki so prekrške povzročili kaznovani. Ce isti igralec povzroci enega ali več prekrškov v isti fazi ali potem, ko je sodnik prekinil igro, mora biti kaznovan za vse prekrške in postopoma prestajati vse kazni.

Službene osebe

Imenovanje službenih oseb

V vsaki igri morata biti dva sodnika, časomerilec igre, časomerilec kazni, uradni zapisnikar in dva sodnika za vrata. Zveza dostavi vsem članom seznam sodnikov. Do sodnikov se morajo vsi igralci in funkcionarji klubov vesti s primernim spoštovanjem. Pri vseh igrah sta dva sodnika, ki imata enake pravice. Ce sodnika nista istega mnenja, odloča sodnik, ki je bližji spornemu dogodku.

Sodniki:

Sodniki so nevtralni in morajo imeti popoln pregled nad igralci moštev in službenimi osebami. Sodniki skrbijo zato, da sta moštvi poklicani na drsališče, da bi se igra pravočasno lahko pričela. Isto velja za pričetek vsake tretjine in podaljškov. Sodniki ostanejo na ledu po koncu vsake tretjine in vsakega podaljška, dokler niso vsi igralci odšli v slačilnice. Ce se zaradi kakršnega koli vzroka začetek igre podaljša več kot 15 minut ali pride do nepotrebnega zavlačevanja igre po 10 minutnem odmoru med tretjinama, morajo sodniki v svojem poročilu odgovoriti zvezi, navesti vzroke zakasnitve, kot tudi moštvo, ki je krivo te zakasnitve. Na zahtevo kapetana mora sodnik preveriti opremo vsakega igralca. Sodnik mora preveriti število igralcev na drsališču predno vrže ploščico. Sodnik dosodi kazni tako, kot so predpisane po pravilih za kazni in prekine igro za druge prekrške pravil kot so: prepovedani dolgi strel, off-side itd. Sodnik dokončno odloči v primeru dvomljivih zadetkov potem, ko se je posvetoval z drugim sodnikom in s prizadetim sodnikom za vrati. Sodnik javi službenemu zapisnikarju vse pravilno dosežene zadetke in časomerilcu za kazni vse kazni in vzroke za dosojanje teh kazni. Vzrok vsake kazni mora biti objavljen javno tako, kot je to javil sodnik. Ce so igralci obeh moštev kaznovani istočasno, se kazen igralca gostujočega moštva objavi najprej. Ime igralca, ki je zadetek dosegel in tistega, ki mu je ploščico podal, mora biti objavljeno javno. V primeru, ko je sodnik razveljavil zadetek zaradi kršitve pravil, mora javiti vzrok razveljavitve službenemu zapisnikarju, ki objavi sodnikovo odločitev javno. Ce sodnik iz kakršnegakoli vzroka zapusti drsališče med igro, se igra avtomatično prekine. Pri vseh mednarodnih tekmah morata biti prisotna dva uradna sodnika. Ce zaradi nesreče ali bolezni določena sodnika nista prispela, se lahko pri drugih tekmah kapetana obeh moštev sporazumeta za druge sodnike. Ce se ne moreta sporazumeti, mora o tem določiti ustrezna zveza. Ce se uradno določeni sodniki pojavijo med igro, nemudoma zamenjajo začasne. Ce nekdo od določenih sodnikov ne prispe ali ni sposoben zaradi bolezni ali zaradi nezgode nastopiti v zadnjem trenutku, ali pa ni v stanju dokončati igre, lahko drugi sodnik določi nekega drugega sodnika iste kategorije, ki je nevtralen za obe moštvi, če smatra za potrebno. Sodnika morata pred začetkom igre preveriti, če so imenovani časomerilec igre, časomerilec kazni, uradni zapisnikar in sodnika za vrati na svojih mestih. Sodnika morata pregledati mreže na vratih pred pričetkom vsake tretjine, kontrolirati luči za vrati, ure

in označitev ledu. Ce označitev drsališča ni v soglasju s pravili morata to javiti odgovorni zvezi. Sodnik mora dobiti takoj po tekmi od uradnega zapisnikarja poročilo o igri, ga pregleda in podpiše ter poročilo vrne uradnemu zapisnikarju. Sodnika morata biti popolnoma nepristranska, oblečena morata biti po pravilih. V uradno poročilo o igri morata vpisati vse kazni igre takoj po tekmi in vse podatke, ki bi lahko zanimali odgovorno zvezo. Sodnika ne smeta niti med igro, niti ob drugi priliki razpravljati z vodji moštev, s teh vodji ali igralci, čeprav to od njiju zahtevajo.

Sodniki za vrati:

Za vrati je po en sodnik. Ne sme biti član ne enega ne drugega tekmujočega moštva. Ne sme biti zamenjan med igro, razen če se med igro ugotovi, da krivično presoja zaradi pripadnosti moštvu, ali zaradi kakega drugega vzroka. V takih primerih lahko sodnika zahtevata zamenjavo. Njuna funkcija velja le med tisto igro, za katero sta določena. Med igro sta v primerno zamreženih kletkah za vrati, tako da ne moreta biti ovirana pri njunem delu. Sodnika za vrati naj med trajanjem igre medsebojno ne zamenjujeta svojih mest. V primeru, da je kak zadetek sporen, sodnik za vrati na zahtevo sodnika pojasni ali je ploščica prešla vratice od spredaj in ali je prešla črto vrat v celoti ali, če se je ploščica odbila od notranje mreže ali od okvirja. Njegov odgovor je vedno le da ali ne.

Časomerilec kazni:

Časomerilec kazni meri čas, ki je dosojen kaznovanemu igralcu med igro. Na zahtevo kaznovanega igralca je dolžan povedati koliko časa je še do izteka njegove kazni. Ce igralec zapusti klop za kazni pred iztekom časa, mora časomerilec kazni na to takoj opozoriti sodnika. Kjer je v uporabi ozvočenje, časomerilec kazni javlja ime vsakega kaznovanega igralca, vrsto prekrška in izrečeno kazen.

Službeni zapisnikar:

Službeni zapisnikar vestno zapisuje dosežene zadetke, strelce teh zadetkov in podajalce v uradni zapisnik. Enako vestno zapisuje dosojene kazni skupno z imeni in številkami kaznovanih igralcev, dolžino vsake kazni ter vzrok kazni. Službeni zapisnikar po koncu vsake igre podpiše uradni zapisnik, ga da v podpis obema sodnikoma, nakar kar najhitreje pošlje poročilo odgovorni zvezi. Službeni zapisnikar mora pred pričetkom igre dobiti od vodje ali teh vodje obeh tekmujočih moštev popolni seznam obeh moštev, potrjen in podpisan od uradnega zastopnika moštva. Prav tako mora dobiti podatke o imenu kapetana in njegovega namestnika, ki ju označi s C ali A pred vsakim imenom. Službeni zapisnikar

predloži pred začetkom igre popolni seznam tekmujočih moštev sodnikoma, pri čemer jih opozori na vse, kar po njegovem mnenju ni usklajeno s pravili. Službeni zapisnikar mora opozoriti sodnika, če isti igralec v isti igri dobi drugo ali tretjo veliko kazen. Kjer je v uporabi ozvočenje, službeni zapisnikar javno pove ime vsakega igralca, ki je dosegel zadetek, ter ime ali imena igralca ali igralcev, ki so sodelovali pri podaji. Službeni zapisnikar izpolni pred vsako igro uradno sodniško poročilo, katerega podpiše odgovorni vodja moštva, s čemer potrdi pravilen nastop svojih igralcev in s tem tudi označi, kdo je odgovoren za njihovo obnašanje med igro. To poročilo mora biti predloženo v vednost sodnikom **PRED IGRO**. To velja pred vsako igro pred njenim začetkom.

Časomerilec igre

Časomerilec meri čas efektivnega poteka igre, konec vsake tretjine in konec igre. Časomerilec igre obvesti sodnika o začetku igre, o začetku druge in tretje tretjine ter podaljškov. Dovoljuje 10-minutne odmore med tretjinami, nakar morata sodnika pričeti z igro. Z gongom, sireno ali piščalko da znak za konec tretjine, vsakega podaljška ali podaljškov, ter za konec tekme. To velja za drsališča, ki niso opremljena z avtomatičnim gongom ali sireno, ali če avtomatični gong ali sirena ne delujeta. Ce je to možno, naj časomerilec igre objavi začetek zadnje minute efektivne igre v vsaki tretjini. V primeru spora glede časa, je sodnikova odločitev dokončna.

VaCe

(Se nadaljuje)

VIKI TISLER

Vpis novincev v osnovno šolo

Osnovni šoli Tone Čufar in Prežihov Voranc na Jesenicah obveščata starše, da bo vpis v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1970/71

v ponedeljek, dne 17. novembra 1969 od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure,

v torek, dne 18. novembra 1969 od 9. do 12. ure in v sredo, dne 19. novembra 1969 od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

V 1. razred bomo vpisali vse otroke, rojene leta 1963. Otroke rojene januarja, februarja in marca 1964 bomo sprejeli v 1. razred samo pod pogojem, da bodo starši kasneje predložili pozitivni spričevali zdravnika in psihologa.

Ob vpisu je treba predložiti izpisek iz rojstne matične knjige. Šolski okoliš za posamezno šolo bo razviden iz spiska na vhodnih vratih.

Ravnateljstvu osnovnih šol
Tone Čufar in Prežihov Voranc

ZAHVALA

Sodelavcem prometa se zahvaljujem za prejeto darilo ob odhodu v pokoj.

Kristo Mertelj
transportni obrati

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne profilov se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času mojega bolovanja.

Kemal Galic

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi nadvse ljubljenega sina in brata

FRANCIJA NADIZARJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so v dneh težke izgube sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje ter nam pomagali. Zahvaljujem se vsem darovalcem lepih vencev in cvetja, pihalnemu orkestru jeseniških železarjev in pevskemu zboru društva upokojencev Javornik za ganljive žalostinke. Prav tako se zahvaljujem sodelavcem iz valjarne 1300 za venec in poslovljne besede ob odprtem grobu. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom in vsem fantom iz Javorniškega rovta za venec in tako številno spremstvo na zadnji poti, kakor tudi voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Žalujoci: mama Marija, brat Tonček z družino, sestre Minka, Tončka in Milena z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA ZUSTA

se najtopleje zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ter vsem, ki so sočustvovali z nami. Iskrena hvala tudi godbi, govorniku inž. Ravniku za poslovljne besede, vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem tistim, ki so nudili denarno pomoč, kakor tudi vsem prevoznikom z osebnimi avtomobili. Posebej se zahvaljujem sošolkam za venec in vsemu kolektivu konfekcije — Vezene Bled za denarno pomoč.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Marjanca, hčerka Marija z družino, Dragica, Radmila in sin Bojan ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dobrega sina, moža in očeta

VINKOTA ZALOKARJA

se zahvaljujem vsem, ki so se poslovili od njega na domu, poklonili vence in cvetje ter izrekli sožalje. Vsem sosedom in prijateljem, ki so kakorkoli pomagali in stali ob strani, sodelavcem železarne, gasilec iz Podhoma in Gorij za poslovljne besede, pevskemu zboru, gorgjanski godbi in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujem.

Žalujoci: žena Ančka, sestra, oče, brata z družinama in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sodelavcem transportnega oddelka — promet se iskreno zahvaljujem za darila, ki sem jih prejel ob mojem odhodu v pokoj in ki mi bodo ostala v trajnem spominu na sodelavce prometa.

Franc Pintar
prometnik v
Hrenovici

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

VENCESLAVA TREVNA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in poklonili toliko cvetja, nam pismeno in ustno izrazili sožalje in sočustvovali z nami. Posebej se zahvaljujem zdravnikom ter strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice Jesenice. Enaka zahvala za dolgoletno zdravljenje dr. Sajejcu.

Zahvaljujem se govornikom tov. Ivanu Capudru in Jaku Svetinu za ganljive besede ob odprtem grobu, pevskemu zboru društva upokojencev Javornik in godbi na pihala. Zahvalo smo dolžni jeseniškim obrtnikom in združenju samostojnih obrtnikov občine Jesenice, strelskemu društvu Javornik, KO ZZB NOV Javornik za venec, lastnikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Žalujoca žena Mara, sin Vlado, hčerka Nuša z družinama ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za nakazano denarno pomoč v času mojega dolgotrajnega zdravljenja.

Vojko Markovič
žičarna

ZAHVALA

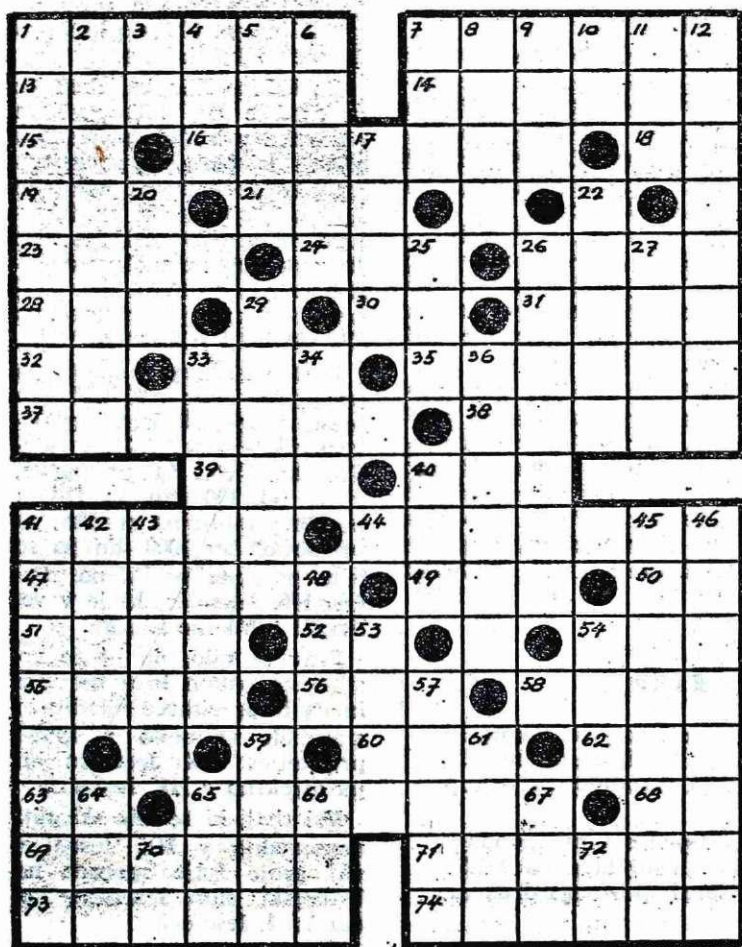
Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru strojnega vzdrževanja za denarno pomoč, ki sem jo z veseljem prejel. Sodelavcem želim veliko delovnih uspehov.

Viktor Slamnik
Žirovnica 94

Križanka

Vod.: 1. sol mlečne kisline, 7. sodelovanje na odru, 13. novo srebro, 14. poslanec, oglednik, 15. avtomobilska oznaka za Bihač, 16. cvetlica, 18. silicij, 19. naziv, 21. ka-tran, 23. veliko sito, 24. nedoločni zajmek, 26. górstvo v Sloveniji, 28. Seidel, 30. Sarajevo (avtomobilska oznaka), 31. Shakespeareov kralj, 32. naš izumitelj, ki je deloval v Ameriki, 33. naplačilo, 35. ploščice za družabno igro, 37. tračnica, 38. top, 39. Ci-

troenovno vozilo, 40. vrsta okusne morske ribe, 41. tolkač v mlinu, 44. vrsta sekire, 47. zidna obloga, 49. nizko gozdno rastlinje, 50. natrij, 51. gora na Halkidiki, 52. krat-tica humanitarne organizacije, 54. in tako dalje, 55. del stopala, 56. tovariš (okrajšano), 58. vrsta rumene barve, 60. dvojica, 62. Hercegovce, 63. nemški predlog, 65. zvesti Orestov prijatelj iz grške mitologije, 68. Velika Britanija (okrajš.), 69. evropsko gor-

stvo, 71. preoran (zoran krompir), 73. iz debela iztesan čoln, 74. opij, morfij.

Navp.: 1. blodnjak, 2. stroški za vzdrževanja, 3. avtomobilska oznaka Kopra, 4. kradljivce, 5. naglasno zmanjše, 6. kopen, 7. stadion v Budimpešti, 8. mesto na Arabskem polotoku, 9. potomec, 10. avtomobilska oznaka Trsta, 11. bivša teroristična organizacija v Alžiru, 12. odgovarjajoč, 17. špansko žensko ime, 20. grška črka, 22. oljna kislina, 25. gost dim, saje, 26. koledar, letopis, 27. okvirjena ploskev na steni, stropu, 29. prvenstvo, 33. stopica (slovn. pojem), 34. srbsko moško ime — ljubkovalno, 36. očesna leča pri daljnogledu, 40. mariborska tovarna, 41. življenjski nivo, 42. atek, papa, 43. oslomba, 45. glasbeni pojem, 46. podrobno, 48. skrajšano ameriško moško ime, 53. oglarska naprava, 54. vzdevek Eisenhowerja, 57. francoski režiser, 59. morska žival z lovskami, 61. domače žensko ime, 64. neumen, 65. poverljivo (okrajšano), 66. geometrijska oblika, 67. riba z brki, 80. ime črke, 72. avtomobilska oznaka Reke.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 43. ŠTEV.

Vod.: 1. ASEKURANT, 9. SNEG, 13. SNOP, 17. GUMAR, 18. NAV, 19. TORA, 20. LATE, 21. ARIJ, 22. LAT, 23. MURA, 24. NALOG, 25. RAL, 26. KOLONADA, 28. SAM, 29. RA, 30. ENAKI, 32. OTO, 33. OKRAS, 35. AK, 37. AVA, 38. NEKROMAT, 40. ENA, 43. PLIMA, 45. PIVO, 46. OLT, 47. AZIL, 48. NORE, 49. ZREC, 50. ONE, 51. ALAMO, 52. ORAN, 53. KADI, 54. KATKOMB.

Bo društvo zaživelo?

V društvu TVD Partizan Žirovnica že več let ni vadbe splošne telesne vzgoje. Telo-vadnica je običajno prazna in služi marsičemu, samo svojemu pravemu namenu ne. Dom koristijo kino podjetje Jesenice, mladinski klub Žirovnica in razne organizacije, za morebitne sestanke, proslave in zabave. Vsi ti koristniki pa za vzdrževanje doma ne prispevajo nič in tako dom počasi propada.

Zato je krajevna skupnost Žirovnica sklicala posvet, ki so se ga udeležili predstavniki občinske športne zveze in prizadetega društva, da bi se dogovorili o nadaljnjem delovanju društva.

Predstavniki TVD Partizan Žirovnica je povedal, da

splošne telesne vzgoje res ni, vzrok za to pa je v tem, da ni bilo vodnikov. Mladi se sedaj ukvarjajo samo s smučanjem — ker imajo dobrega smučarskega trenerja.

Da bi se stanje popravilo, so na posvetu sklenili, da bodo izvolili nov odbor, na rednem ali izrednem občnem zboru. Še nadalje bodo krepili smučarsko dejavnost in organizirali odbojgarsko sekcijo, za katero je precej zanimanja, vendar tudi tu manjka trenerja. Sklenili pa so tudi, da bodo skušali pridobiti vodnike in vodnice za pomoč iz drugih društev v občini, da bi splošna telesna vzgoja v Žirovnici spet zažive-la.

Z.

Prvi točki za Kranjsko goro

Na prvenstveni tekmi med Kranjsko goro in ljubljansko Olimpijo se je zbralo precej gledalcev, da bi videli, kakšna je moč Olimpije, ki si je letos spet poskrbela za novo jeseniško okrepitev. Kranjsko goro so s precej truda premagali z 8:1, pri tem pa njihov prvi zadetek ni bil veljaven. Mladi igralci Kranjske gore: Makuc, Robič, Vidmar, Pipan, Ambrožič, Razinger, Škerjanc, Čemažar, Poljanšek, Hribar, Šebjanič, Pirih, Kunšič, Hafner, Smagin, Endlihar in Sušnik, so se jim dobro upirali ves čas tekme in je moral tudi Gale nekajkrat pošteno pljuniti v roke. Častni zadetek za Kr. goro je dosegel Pipan.

Pri naših je slabše zaigrala obramba, ki je dopustila, da so nasprotnikovi igralci lahko neovirano streljali na gol. Žal pa tudi vratar Makuc ni imela najboljšega dneva.

V nedeljo pa smo spet lahko gledali igro državnega prvaka, ki je imel v gosteh beograjskega Partizana, ki skupaj s Slavijo in Kr. goro predstavljajo spodnji »dom« na razpredelnici. Zato je tudi razumljivo, da so Jeseničani zmagali kar z dvošteviličnim rezultatom 18:4.

Jeseničani so nastopili v naslednji postavi: Knez, Zbontar, Ravnik, Razinger, Jan, Košir, S. Tišler, Felc, Smolej, Hiti, Mlakar, F. Zbontar, Pirc, Košir T., Eržen.

Že v 12. sekundi 1. minute je gol dosegel Felc, nato Ravnik (5 min), Mlakar (7), Felc (9) in spet Ravnik (10). Do konca tretjine pa naši vseh deset minut igre niso uspeli zadeti mreže, čeprav se je vrstil napad za napadom in tretjina se je končala z rezultatom 5:0.

V drugi tretjini smo videli največ golov, lahko pa bi jih bilo še več. Serijo zadetkov je začel Hiti (2), v 3. minuti pa je dosegel na tej tekmi Ravnik svoj tretji gol. Takoj zatem je bil uspešen T. Košir (4), Smolej (6), Mlakar (6) in Eržen (8). Takrat pa so gostje v 11. minuti nepričakovano dosegli gol prek

Brez težav zmagale

Medtem, ko so bile v prvem kolu proste, so jeseniške namiznoteniške igralke v II. kolu slovenske namiznoteniške lige premagale ravensko ekipo Fužinarja s 5:2.

Rezultati: Novak : Tišler 2:0 (21:4, 21:4), Ušeničnik : Krajger 0:2 (19:21, 10:21), Krajzelj : Petrač 2:0 (21:17, 21:14), Novak : Krajger 2:0 (21:16, 21:8), Ušeničnik : Petrač 0:2 (15:21, 11:21), Krajzelj : Tišler 2:0 (21:10, 21:3), Novak : Petrač 2:0 (21:9, 21:18).

V naslednjem kolu se bodo Jeseničanke srečale z Olimpijo, s katero se bodo borile za najvišje mesto.

Z.

Tešića. V 16. minuti je bil spet uspešen Jan, v 17. Mlakar, končni rezultat te tretjine pa je postavil v 19. min. Eržen.

Ko je v 1. min. zadnjega dela igre Tišler povišal na 15:1, smo vsi pričakovali, da bodo naši dosegli še več golov. Zgodilo pa se je prav nasprotno. Zaradi napake obrambe je Tešić dosegel svoj drugi gol, ko je premagal Zbontarja, ki je zamenjal Kneza.

V 7. min. je Tišler povišal na 16:2, že minuto kasneje pa je Holbus dosegel tretji gol za Partizan. Ko sta se med strelce spet vpisala Tišler (14) in po solo prodoru Felc (17) je Tešić v 18. minuti spet uspel premagati Zbontarja. S tem je bil dosežen končni rezultat tekme 18:4.

V ponedeljek pa je s Partizanom igrala Kranjska gora. V tej nadvse pomembni tekmi za naše moštvo, so Kranjskogorci posebno v drugi in tretji tretjini prikazali veliko lepih podaj, in kombinacij, žal pa jim je manjkalo uspešnega zaključnega udarca.

Treba je priznati, da so bili gostje boljši igralci v prvi tretjini in so tudi povedli že v četrti minuti. To je bil hladen tuš za domačine, ki se niso in niso mogli zbrati. Izenačil je v 19. minuti Hribar, ko je imela Kr. gora igralca več. Drugi del igre je prinesel popoln preobrat. Kranjska gora je zaigrala kot prerajena in je nenehno napadala Partizanova vrata, v katerih je bil od-

lični Šemsedinović. Kljub temu, da so bili ves čas v veliki premoči, je Kr. gori uspelo povesti na 2:1 šele v 16. minuti. Tudi takrat je igrala Kr. gora z močnejšim Gol je dosegel Ambrožič.

Zadnji del tekme so Kranjskogorci nadaljevali z lepo igro, ki pa jim kljub mnogim priložnostim najprej ni prinesla zadetka. Še več!

V 8. minuti je Partizan izenačil. V živčni borbi so domačini dali od sebe vse moči, ko je šlo za biti ali ne biti. Nazadnje so bili vsi napor le kronani z uspehom. V 13. minuti je Škerjanc na podajo Šebjaniča dosegel izredno lep pa tudi dragocen gol. Nato se je moštvo na vse kriplje trudilo, da bi obdržalo priborjeno prednost. In to jim je tudi uspelo, kljub temu, da je Partizan v zadnji minuti zamenjal vratarja s šestim igralcem.

Ta teden pa Kr. goro čaka še eno pomembno srečanje in sicer bo igrala doma z evško Slavijo. Z morebitno zmago, bi se Kr. gori povečale možnosti za obstanek v družbi najboljših. Dne 15. 11. pa bo Kr. gora igrala doma z Medveščakom.

Jeseničane pa čakajo naslednja srečanja: v petek, 7. 11. gostujejo v Ljubljani, — drž. prvenstvo 9. 11. igrajo z Ortisejem, 11. 11. v Zagrebu z Medveščakom in 14. 11. z Bolzanom. Srečanja sodita v okvir tekmovanja za alpski pokal. Dne 15. 11. pa bodo Jeseničani nastopili v Vevčah proti Slaviji.

Z.

Katastrofa Tržiča

Že petnajst let se ni zgodilo, da bi se srečanja med nogometaši Jesenic in Tržiča končala s posebno visokim rezultatom. Zato tudi to nedeljo nismo pričakovali, da bodo Jeseničani premagali Tržičane kar z 9:1 (3:0).

Tržič se bo skupaj s Kranjem in Jesenicami potegoval za najvišje mesto na tabeli in tako tudi za vstop v višje tekmovanje. Še pred nekaj dnevi je v ponovljeni tekmi doma premagal vodeči Kranj z 2:1.

V nedeljo pa je pred približno 300 gledalci jeseniško moštvo v sestavi Ivanović, Ljušič, Kuplenik, Kralj, Lukanič, Komel, Šubic, Stošič, Pavlič, Kačar, Noč (Lajmiš, Barač, Smagin) takorekoč pregazilo svojega nasprotnika, ki je sicer nastopil oslavljen, vendar pa to ne zmanjšuje zmage Jeseničanov.

Že v 9. minuti je domače povedel v vodstvo Pavlič, za nameček pa so si nato Tržičani v 17. in 42. minuti zabili dva avtogola. Tako se je prvi polčas končal v korist Jeseničanov s precejšnjim vodstvom, predvsem po zaslugi samih Tržičanov.

Prava katastrofa pa je začela goste šele v drugem pol-

času. Že v 56. minuti je bil spet uspešen Pavlič, v 65. Stošič, v 70. Kačar, v 77. Noč, v 80. Kralj in v 83. spet Noč. V 84. minuti pa so Jeseničani z avtogolom poskrbeli za častni zadetek Tržiča.

Jeseničane čaka do konca prvega dela prvenstva še ena tekma in sicer z NK Lesce B, ki pa nastopa izven konkurence. Za zdaj so Jeseničani na čelu lestvice gojenjske nogometne lige s 60 damimi goli in 14 prejetimi. Vendar pa so odigrali že tekmo več kot Kranj in Tržič. Ker je skoraj gotovo, da bosta ti dve ekipi v preostali tekmi zmagali, bo na prvem mestu Kranj z dvema točkama in na drugem mestu Tržič z eno točko naskoka pred Jesenicami.

Z.

Na robu zmage

Jeseniški odbojkarji so spet doživeli poraz. Kljub prizadevanju jim ne gre in ne gre. Moštvo se pozna, da so bili zaradi odhoda nekaterih standardnih igralcev prve šestorke, prisiljeni pomladiti svoje vrste.

V nedeljo so Arh, Bergelj, Božič, Kavčič, Krevsel, Končnik, Pogačar in Potočnik igrali v Izoli in izgubili s tesnim rezultatom 3:2. Spet smola Jeseničanov, saj so bili že na samem robu zmage.

Kljub temu, da se je tekma pričela z eno in pol urno zamudo in pred približno 400 vročimi gledalci, to Jeseničanov ni toliko zmedlo, da ne bi že takoj v začetku zaigrali dobro.

Prvi niz je potekal v enakovredni borbi in se je končal s 15:12 za Izolo. Drugi niz je bil podoben prvemu, le, da so ga z 12:15 dobili Jeseničani.

V tretjem nizu so naši ves čas vodili, tudi s 7:2, Izolčani pa so jih ujeli pri 12:12

in 14:14. Prav ta niz, za katerega se je kasneje pokazalo, da je bil odločilen, so naši po tistem, ko so imeli osem zaključnih žog, izgubili na razliko s 17:15. Naši se še vedno niso vdali in zmagali so še v četrtem nizu in sicer s 15:10. Prav v zadnjem, odločilnem nizu, pa so povsem popustili. Prav ničesar jim ni uspelo in izgubili so s 15:6. Na tekmi so dobro zaigrali Bergelj, Krevsel in Potočnik, slabše pa so se odrezali mladinci, razen Pogačarja, ki je dobro zaigral v četrtem nizu.

Zadnja tekma čaka Jeseničane doma, ko bodo zaigrali z mariborskim Branikom, ki trenutno na lestvici zavzema tretje mesto. Jeseničani morajo na vsak način zmagati, če hočejo, še naprej ostati v družbi najboljših. Verjetno pa bo položaj v drugem, spomladanskem delu prvenstva, za njih lažji, saj bodo igrali doma z vsemi močnejšimi nasprotniki.

Z.

Prijateljem HK Jesenice

Večini športnih klubov vedno manjka denarja in zato se na vse načine trudijo, da bi si ga pridobili. V takem položaju je tudi hokejski klub Jesenice, ki bo letos poskušal osvojiti že 14 zaporedni naslov državnih prvakov. Prav gotovo ima ta klub simpatizerje po vsej Sloveniji in tudi drugod, ki bi mu po svojih močeh radi moralno in po svojih možnostih tudi materialno pomagali.

Prav iz tega vzroka se je lani med delavci tovarne Elan v Begunjah porodila ideja, da ustanove klub prijateljev HK Jesenice. In res so ga ustanovili in na njihovo vabilo so jih tudi obiskali vsi igralci HK Jesenice.

Letos spomladi pa je bilo na redni skupščini HK Jesenice sklenjeno, da se iniciativa Begunjcev razširi in zato uvede posebno obliko članstva HK Jesenice, ki se oslanja na prijatelje kluba.

Za vse tiste, ki želijo postati člani takih klubov, naj naštejem pravila, ki naj veljajo za vse klube prijateljev in posamezne prijatelje HK Jesenice.

Klubi prijateljev HK Jesenice se organizirajo po podjetjih, obratih, ustanovah, naseljih in organizacijah ter so sestavni organizacijski del HK Jesenice. Vsak klub ima lahko svoja pravila, prijatelji HK Jesenice pa se lahko

včlanjajo neposredno v HK Jesenice. Član kluba prijateljev HK je lahko vsakdo, ki plača letno članarino. Vsak prijatelj HK sprejme člansko izkaznico prijatelja in značko HK Jesenice. Članarino določa uprava HK Jesenice vsako leto posebej. Klubom prijateljev HK Jesenice lahko ostane določen odstotek od članarine, če tako odloči uprava HK Jesenice. Ta odstotek pa ne more biti večji od 20 % letnega prispevka.

Hokejski klub ima lahko svoje poverjenike, ki nabirajo prijatelje HK direktno brez posredovanja klubov prijateljev. Klubi prijateljev včlanjajo prijatelja posamično, lahko pa plačajo klubsko članarino kolektivno.

Za izdane članske izkaznice in značke se vodi posebna evidenca v klubih prijateljev ali pa pri glavnem poverjeniku v HK Jesenice za prijatelje kluba. Legitimacija oz. izkaznica prijateljev HK Jesenice je posebna, normalnega formata z rdečim ovitkom v skaj izvedbi z vtisnjenim napisom »PRIJATELJ HK JESENICE«.

Poleg rednega članskega prispevka je mogoče tudi poseben prispevek, katerega poverjenik posebej vpiše v člansko knjižico. Za prispevke, večje od 100 din se izdaja posebna jubilejna značka, za prispevke čez 1000 din pa se izda posebna pozlačena značka HK Jesenice, ki je v velikosti jubilejne značke.

Prav bi bilo, da bi te vrstice ne ostale brez odmeva in da bi se čimveč mladih in starejših vključilo v klube prijateljev HK Jesenice ali pa direktno v HK Jesenice.

Vsi tisti, ki se žele včlaniti neposredno v HK Jesenice, naj svoje želje sporoče na Hokejski klub Jesenice, Ledarska 4, Jesenice.

Z.

Obvestilo

Za vse tiste, ki se zanimajo za hokejske tekme še tole posebno obvestilo. Hokejski klub Jesenice nudi še eno možnost, razen permanentnih vstopnic, za nakup cenejših vstopnic.

Za vse tiste, ki bodo kupili vstopnice v predprodaji, bodo vstopnice za 20 % cenejše. Vstopnice pa lahko kupite dan pred srečanjem v pisarni športnega društva, Ledarska 4.